

„Rendszerint »horroriratnak« tekintik ezt a könyvet és *Dániel könyvének* próféciáit, máskor álmoskönyvként vagy – »menetrendként« – a jövőről szóló iratként kezelik.”

► *A Jelenések könyve egy evangélikus lelkész olvasatában* – 7. oldal

„Világszerte ötven kórházban van lepragyógyító osztály, illetőleg ambulancia. A kérdésre, hogy ez kevés-e vagy sok, önmagáért beszélő válasz, hogy Földünkön évente átlagosan ötszázezer új fertőzöttet fedeznek fel...”

► *Magyar „leprafelelősök” közgyűlése* – 7. oldal

„Ne szűnjetek meg hálát adni! – hangzott Rogate vasárnapján a választott ige (Kol 4,2b). Mindenért, a körülöttünk lévő, legapróbb, legtermészetesebbnek tűnő dolgokért is hálát kell adnunk – figyelmeztetett az idézet alapértelmezésére a répcelaki lelkész.”

► *Evangélikus tér és piac az egyházmegyei találkozón* – 10. oldal

Gerhardt-émlékünnep a Deák téren ► 3. oldal
Belső megújulás Taliándörögdön ► 3. oldal
KÉMELM–Maek-tanácskozás ► 4. oldal
Háromszáz éve halt meg Buxtehude ► 5. oldal
Polgár Rózsa kamarakiállítása ► 5. oldal
A Szentlélek szólt Szárszón ► 9. oldal

Együtt Európáért 2007

FOTÓ: VITÁLIS JUDIT

Együtt Európáért címmel rendezett nemzetközi találkozót kétszázharminc keresztény mozgalom és közösség Stuttgartban május 12-én, szombaton (*képinőkön*). A kezdeményezésnek külön aktualitást adott a római szerződés aláírásának, az európai egyesülési folyamat kezdetének az ötve-

nedik évfordulója és a 2007 szeptemberében Nagyszebenben megrendezendő III. ökumenikus nagygyűlés. A tizenegyezer fős rendezvényen százfős delegáció képviselte Magyarországot, közöttük politikusokkal és különböző egyházakhoz tartozó mozgalmak és közösségek képviselőivel.

A Fokoláre mozgalom szervezésében Budapesten is találkozhattak egymással azok, akik nem tudtak elmenni Stuttgartba, de szerettek volna műholdas kapcsolat segítségével közösségekben lenni a nagyszabású esemény résztvevőivel.

► *Beszámolónk a 8. oldalon*

Ki mit tud a királyokról?

XVI. országos evangélikus hittanverseny

► **A Városligeti fasorba tévedt járókelő május második szombatján talán azt gondolhatta, hogy „előrehozott gyermeknapot” tartanak a fővárosiak kedvelt parkjában, azért lát ekkora gyermekesereget. A mintegy háromszáz diák és kísérőik azonban „csupán” – az idén kettő helyett újra egynapos – XVI. országos evangélikus hittanversenyre, a fasori gyülekezet templomába, majd onnan a szomszédos gimnáziumba igyekeztek.**

Az, hogy egy kérdés könnyű vagy nehéz-e, viszonylagos. A XVI. országos evangélikus hittanversenyen például az 5–6. osztályosok között akadtak, akiknek kapásból eszükbe jutott a felelet arra a kérdésre, hogy Mikal kinek a lánya, felesége, illetve testvére volt, de persze voltak olyanok is, akiknek egy kevéske időbe

Mielőtt az utolsó, országos forduló négy-négy fős csapatainak tagjai kezükbe vették volna a feladatokat, természetesen Isten igéje felé fordult a figyelmük. A Budapest-Fasori Evangélikus Egyházközség templomában Máty Erzsébet köszöntötte a megjelenteket, majd *Győri Tamás* prédikált. A Buda-

győzelem és az el nem hervadó koszorú – mondta a lelkész.

A gimnáziumban először minden csoport megkereste a maga termét, majd kezdetét vette az országos forduló, amelynek témája a következő volt: *Királyok az Őszö-vetségekben – Saul, Dávid, Salamon*. Miután a tanulók megbirkóztak a feladatokkal, a fasori templomban tartott eredményhirdetésig az iskola udvarán a cserkészek által rendezett sportprogramokon pihenhet-tek ki a verseny fáradalmait. Vagy dönthettek úgy is, hogy a díszteremben a *Kolompos együttes* Pünkösdi királykisasszony című, gyermekeket is a színpadra szólító műsorát választják. Az eredményhirdetéskor minden gyermek kapott ajándékot, a TBL Alapítvány képviseletében pedig *Paksy Sándor* és *Kovács Bernát* háromszáz Képes Bibliát adományozott a verseny résztvevőinek.

A krónikásnak a szünetben volt alkalma megszólítani *Simonné Nagy Ilona* lelkész, aki az erdélyi Apácáról érkezett. „Ebben az évben először jött határon túli magyar csapat is erre a versenyre, és ezzel egy régóta dédelgetett álom válhatott valóra. Első ízben rendeztünk nálunk egyházmegyei szintű hittanversenyt, amelyen a székelyzsombori, apácai és barcaújfalui gyülekezet gyermekei vettek részt. A budapesti országos döntőn most a győztes apácai csapat tagjai tehettek próbára tudásukat” – mondotta.

Az előkészület sok időt, erőt és energiát igényelt természetesen nemcsak tőlük, hanem minden részt vevő diáktól, felkészítő tanártól és lelkésztől is. Elhangzott olyan vélemény, hogy nem is mindenki akarja vállalni ezt a pluszmunkát. Mindazok azonban, akik május 12-én ott lehettek a fasori gimnáziumban, és láthatták a Szentírás felé forduló, csillogó szemű, lelkes diákokat, elmondhatják, hogy a versenyért áldozatokat hozni nem kárba vesztett fáradság...

(Eredményismertetés a 2. oldalon)

► G. Zs.

FOTÓ: BOTTA DÉNES

telt kitalálni a helyes választ... Mindenkit egyaránt jellemzett azonban a lelkesedés és a versengés miatti izgalom. A magukat megméretni vágyók először gyülekezeti vagy iskolai fordulón vettek részt, ennek győztesei jutottak tovább a megyei vagy területi szintű hittanversenyekre – tudtuk meg *Máty Erzsébet* gyermekreferens-től, főszervezőtől.

pest-Fasori Evangélikus Gimnázium iskolalelkésze iKor 9,24–27 alapján tartott áhítatában arról beszélt, hogy az elődöntők után a verseny most folytatódik; lelkierő és szabályszerűség szükséges hozzá – és az, hogy ne tévedszék szem elől a célt. Az életünk is küzdelem, amelyet igyekeznünk kell úgy megvívni, hogy végül a miénk legyen a

Csupán beszélgettünk...

„Az imádság az ember párbeszéde Istennel.”
(Nisszai Szent Gergely)

Idén Rogate vasárnapjába torkollott a Női Missziói Szolgálat által évente szervezett asszonyhétvége programja. E tényből szinte természetes módon adódott, hogy a május 10. és 13. között Révfülöpön megtartott konferencia témája az imádság legyen. A hétvége mottójául a bencés szerzetesek jelmondata szolgált: ora et labora – imádkozzál és dolgozzál...

Csupán eddig – a bevezetőig – jutottam a beszámoló írásában, amikor akaratlanul is felötölt bennem a kérdés: érdekelhet-e ez valakit azokon az asszonyokon kívül, akikkel néhány napot együtt töltöttünk a révfülöpi Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ adta kényelemben, körülölvén a balatoni táj tavaszi szépségével? Egyáltalán mi értelme van a konferenciáról szóló tudósítások írásának? Egy spirituális alkalom légkörét, lelki tartalmát, magasztos pillanatait úgysem adhatják vissza a krónikások sorai. Hiszen a csendesnapok, a hitmélítő konferenciák igazi lényege éppen a szavakban alig megfogalmazható intimitás: az Istennel való találkozás megtapasztalt valósága és az a csoda, hogy az egybegyűlt „idegenek” serege a Szentlélek munkája nyomán testvéri közösségé formálódik.

Mi történt Révfülöpön az idei asszonyhétvégén? Látszólag semmi különös – igehirdetőink, előadóink segítségével hitéletünk néhány kérdéséről kezdtünk együtt gondolkodni. Csupán beszélgettünk...

Tamássy Tamásné lelkész esténként az imádságról tartott tanítói sorozatot, *Baloghné Szemerei Mária* lelkész pedig reggelente arról szólt, hogy mit jelent az Urat szolgálni. A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület felügyelője, *Szabó György* szellemes idézetekkel tarkított előadásában péntek délelőtt a házasságok, a családok egyben tartásának felelősségéről beszélt. Többször utalt az önfeláldozás kifejezésére. Úgy tűnik, a mai világ nem akarja ismerni ezt a fogalmat, pedig egyedül ez, a másikért élő szeretet lehet támasza emberi kapcsolatainknak.

Nagy izgalom előzte meg a német asszonyok érkezését. A Bajorországi Evangélikus Nőszövetség tagjai éppen konferenciánk idején kirándultak a Balatonra. A délutáni plenáris beszélgetés és a közös vacsora eloszlatta aggodalmainkat. Nyilvánvalóvá vált, hogy a testvéri találkozás öröme mellett még a nyelvi akadályok is eltörpülnek.

Másnap, szombaton *Ékes Ilona* parlamenti képviselő volt a vendégünk. Az Országgyűlés emberi jogi bizottságának tagjaként beszámolt a törvénykezésben zajló aktuális vitákról, döntésekről. Ellenzéki politikusként szomorúan vette tudomásul, hogy nem sikerült szigorítani a művi meddővé tétel szabályozását. Beszélt a tavaly őszi események háttéréről, a Magyar Televízió székháza előtt, illetve az október 23-i tüntetéseken részt vevő emberek sorsáról. Bemutatta azt a filmet, amely azóta bejárta a világot, dokumentálva a rendőri túlkapaszkodásokat, az erőszakot.

A képviselő előadása izgalmas kérdést, igazi teológiai problémát vetett fel a hallgatóság körében. A keresztény embernek meddig kell engedelmeskednie a világi hatalomnak? Az igazságtalansággal szemben milyen eszközök állnak a hívó ember rendelkezésére? Az élénk beszélgetés során hirtelen nagyon aktuálissá vált a konferencia mottója. Pál szavai kerültek elő: „...tartatok könyörgéseket, imádságokat, esedezéseket és hálaadásokat minden emberért, (...) minden feljebbvalóért, hogy nyugodt és csendes életet éljünk...” (iTim 2,1–2)

Tényleg nem történt semmi különös ezen a májusi hétvégén ott, Révfülöpön? Dehogynem! Isten beszélt és cselekedett. Szólt egyen-egyenként a szívünkhöz, erősített, tanított, és Lelke által egy-séget teremtett.

Mindezt pedig azért jegyeztem le, hogy másokat is bátorítsak. Egyházunk idén nyáron is számtalan konferenciát kínál a lelki töltődésre, a találkozásokra. Legyen az gyülekezeti, egyházmegyei tábor vagy országos missziói rendezvény, éljünk a lehetőségekkel! Engedjük, hogy Isten ilyen alkalmon keresztül is alakíthassa életünket, Lelke által élessze hitünket, formálja imádságainkat! Szükség van rá, hogy csupán vele beszélgessünk.

■ B. PINTÉR MÁRTA

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ

1%

Technikai szám: 0035

www.evangelikus.hu

É L Ő V Í Z

Hozzád kiáltok

Hatalmas Istenem! Hozzád kiáltok, hiszen egyedül nálad van a bűnbocsánat hatalma. Egyedül téged kereshetlek most imádságommal. Bajban vagyok – mert bűnben vagyok. Csak te segíthetsz rajtam, hiszen mindig mindenben egyedül ellened vétkeztem. Lelkem mélységéből kiáltok hozzád, nemcsak gondolataim, de egész bensőm vágyakozik utánad. Tudom, nem csupán apró vétkek terhelnek, az a bűnöm, hogy ellenséged vagyok, akaratoddal és szándékkal szemben állok, hitetlenkedem, amikor nem bened bízom teljes szívvel, szeretetlen vagyok, amikor önmagamat másoknál jobban szeretem. Tudom, ellenségedet is szereted, ebben bizakodom.

Szerető Atyám! A hitetlenség és szeretetlenség mélységéből kiáltok hozzád, emberek előtt nem szívesen nyílok meg, egyedül te ismersz, mégis szeretsz, tied vagyok. Bűnöm ellenére is gyermeked maradtam.

Türelmes Istenem! Sokat ajándékoztál nekem, keveset viszonzotam. Sokszor szóltál hozzám, ritkán kaptál visszhangot tőlem. Ugye mégis hallod hangomat, mégis meg tudsz bocsátani?

Hiszek, Uram, légy segítségül hitetlenségemben, szeretetlenségemben! Jézus Krisztus nevében kérek, hallgass meg! Ámen.

► Visszhang – Imádságok, olvasmányok. Evangélikus Sajtóosztály, Budapest, 2001

SEMPER REFORMANDA

„Íme, arra a szabályra van szükség, hogy ami jót Istentől kapunk, az tovább folyjon egyiktől a másikhoz, és közössé legyen, hogy mindenki vállalja embertársát, és úgy bánjon vele, mintha maga volna az ő helyében.”

► Luther Márton: Értekezés a keresztyén ember szabadságáról

A XVI. országos evangélikus hittanverseny helyezettjei

Gyülekezeti csapatok

- 1–2. osztályosok:** 1. Kőszeg, 2. Iklad, 3. Budapest-Kispest
3–4. osztályosok: 1. Budaörs–Budavár, 2. Kőszeg, 3. Györköny
5–6. osztályosok: 1. Budapest-Kispest, 2. Apáca (Erdély), 3. Kőszeg
7–8. osztályosok: 1. Budavár, 2. Nagyalacsony, 3. Surd és környéke

Evangélikus iskolák csapatai

- 1–2. osztályosok**
1. Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium
2. Alberti Evangélikus Általános Iskola
3. Árpád-házi Szent Margit Általános Iskola, Kőszeg
3–4. osztályosok
1. Nyíregyházi Evangélikus Általános Iskola
2. Gyurátz Ferenc Evangélikus Általános Iskola, Pápa
3. Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ, Győr
5–6. osztályosok
1. Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium
2. Gyurátz Ferenc Evangélikus Általános Iskola, Pápa
3. Deák Téri Evangélikus Gimnázium
7–8. osztályosok
1. Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium
2. Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium
3. Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ, Győr

HÚSVÉT ÜNNEPE UTÁN 6. VASÁRNAP (EXAUDI) – iPt 4,7–II

Az örök élet fényében

A VASÁRNAP IGÉJE

az utat, biztonságot ad, a kiteljesedő élet biztonságát.

Hogy mindez mennyire nem elvont kérdés, érezhetjük az apostol szavaiból. Szeretetről beszél általában, majd a vendégszeretetről szól, azután rátér a különböző szolgálatokra. Az örök életről való gondolkodás, az üdvösségről való meggyőződés, az élet üdvözítő Istenébe vetett feltétlen bizalom aktív életre indít. Ha ilyen csodálatos Urunk van, ha Isten ennyire szeret, hogy még nekem is bűnbocsánatot és életet (a kettő elválaszthatatlanul összefügg) ajándékozz, akkor nem tudok többé tétlenül ülni. Akkor – milyen csoda – sikeres kísérleteim vannak a szeretet, sőt az ellenségszeretet terén. Akkor – milyen egyszerű – természetessé válik a másik ember, a vendég, az idegen befogadása. Akkor – milyen fantasztikus – még én is tudok Istenről tanúskodni szóval és erővel. Igen, ez Isten kegyelmének csodája. Ez Isten jószágának következménye. Ez Isten cselekedeteinek lenyűgöző eredménye.

Míg mi sokszor érzélgősen, romantikusan és nemegyszer nagyon elméletileg beszélünk a szeretetről, és inkább mulandó érzelmeknek, mint kitartó életformának tartjuk, Péter apostol a lényegret ragadja meg: „...a szeretet sok bűnt elfe-

dez.” (8. vers) Isten úgy szeretett minket, embereket, úgy szeretta a világot, hogy megoldotta a legnagyobb kérdést, rendezte a legnagyobb bajt, azt, hogy a bűn, az istennélküliség életet tönkretéve, létünket megbetegítő valósága kilátástalan helyzetbe sodorta az embert és a világot. De Isten szeretete kihoz ebből a kilátástalanságból. Az ebből táplálkozó emberi szeretet ugyanezen a nyomon halad: nem a bűnt firtatja, nem a másik hibáit emeli ki, nem azt hangsúlyozza, mennyi baj van a másikkal, hanem azt nézi, hogyan tudja felemelni, tapintatosan a helyére segíteni, a bajból kiemelni.

Isten szeretetéből élni, Isten szeretetét továbbadni, Isten szeretetét hirdetni – ez a nagyszerű lehetőségünk a hátralevő rövid időben, hiszen mindennek a vége közel van. Az idő a szeretetre kevés – ezért kell minden percét kihasználni. Mindennek a célja pedig Isten dicsőítése. „Dicséretedre teremtetél, Uram...” – mondja *Augustinus*. Mert akkor áll össze a szétesett világ, akkor rendeződnek a kuszaságok, és akkor lesz újra teljes az élet, ha az Isten közelében, Isten dicséretére él az ember és minden teremtmény.

■ HAFENSCHER KÁROLY (IFJ.)

Imádkozzunk! Úr Jézus Krisztus, te azt kérted tanítványaidtól, hogy vigyázzanak és imádkozzanak. A múlt időben, a marandót keresve te adj bölcsességet, józanságot, hogy az imádságban veled maradhassunk, rád figyelhessünk, veled megérkezhessünk! Ámen.

Oratio æcumenica

[Lelkész:] Teremtő, megváltó és megszentelő Istenünk! Hálát adunk neked, hogy ma újra összegyűjtöttél minket, s nekünk adtad a veled való találkozás örömét. Köszönjük, hogy te kereső Úr vagy, s minket is el tudsz érni. Áldunk, Istenünk, hogy meghallgatod kérésünket, s mindig többet adsz annál, mint amire szükségünk van nap mint nap.

[Lektor:] Így kérünk, Urunk, a világért, amelyben ott-hont adtál nekünk. Kérünk, hogy minél hamarabb döbbenjenek rá az emberek arra, hogy a teremtett világ a te ajándékod, amely ma egyre nagyobb veszélyben van. Ébreszd fel mindenhol az embereket, hogy megvédjék és megóvják a maguk környezetét. Gátold meg a harca és gyűlöletre buzdítók törekvéseit, hogy a tieid békességben és józanságban neked tudjanak élni. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Kérünk téged az emberi közösségekért a mun-

kahelyeken, a családban és minden településen. Vidd közel az embereket egymáshoz, hogy együtt tudjunk örülni, s akarjuk a gondokban egymást támogatni. Ajándékozz nekünk barátokat, házastársat, és tartsd meg mellettünk szeretteinket. Gyermkeinket, unokáinkat te vigyázd minden napon. Tartsd távol tőlük ennek a modern világnak minden ördögét. Őrizd meg őket a drogok, az alkohol, a szexualitás hamis isteneitől. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Öltalmazd ajánljuk gyülekezetünket és minden gyülekezetet közel s távol. Híveidet erősítsd meg abban, hogy országod építésében mindenkire szükséged van – rám, ránk is. Ébreszd fel bennünk az akarást, hogy gyülekezetünkért meghozzuk a magunk áldozatát anyagiakban, kétkezi munkában vagy a látogatás és bátorítás szolgálatában. Hadd legyen templomunk élő közösség otthona, hogy akik minket látnak, téged ismerjenek fel! Jézus Krisztusért kérünk...

SOROZATUNK LEZÁRÁSA

„Az Úr nevében indulunk, mutassa angyala utunk...”

► 2006. április 23-án jelent meg a Cantate rovat első cikke; ezúttal, ötvenötödik írásunkban búcsúzzunk Olvasóinktól, és összefoglaljuk, miről szoltunk az utóbbi hónapokban.

Az elmúlt több mint egy évben az érdeklődők mindig egyházzenei tárgyú cikket találhattak az *Evangélikus Élet* második oldalának alján. A sorozat több kisebb tematikai egységet foglalt magába. Olvashattak általános áttekintést az istentiszteleti és gyülekezeti éneklésről, annak különböző módjairól, énekeskönyvünk szerkezetéről és énekeink stílusáról.

A rovat súlypontját a himnológiai tárgyú írások jelentették: ezek egy-egy történeti vagy stíluskorszak szövegíróit és dallamszerzőit, illetve az egyházi év ünnepeinek legfontosabb énekeit mutatták be. Fontosnak tartottam a gyakorlati megközelítést is: volt szó a különböző csoportos alkalmakon való éneklésről és

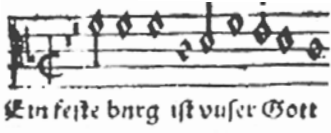
az egyházi iskolákban vagy más intézményekben (hittudományi egyetem, protestáns kántorátus, főtí kántorképző) folyó zenei munkáról.

Végül személyes vallomásokkal is találkozhattak: nagyon különböző élet-helyzetű, foglalkozású és képzettségű emberek vallomásait olvashatták arról, hogy mit jelent számukra az egyházzene és a kántori (istentiszteleti énekes vagy hangszeres) szolgálat. Természetesen maradt még olyan téma, amelyet nem sikerült érinteni; vagy szervezési nehézségek miatt, vagy egyszerűen azért, mert nem jutott eszembe. Bízom benne, hogy pótlásukra egyszer sor kerülhet.

A cikkírók kiválasztásában sokszínű-

ségre, „többszólalásúgra” törekedtem; nem akartam mindenáron elismítani az esetlegesen különböző vagy ütköző véleményeket (a három héttel ezelőtti, áprilisi 29-i számban viszont a saját gondolataimat is elmondtam a legfontosabb témákról). Egy-egy terület elismert szakértőinek megszólaltatása mellett szándékom volt az is, hogy a fiatal, értékes egyházzene-sz-generáció tagjait írásra sarkalljam; többségük – elismerve az írás „szülési fájdalmait” nehézségét – utólag örült, hogy rákényszerült a témájával való alaposabb foglalkozásra. Remélem, máskor is lesz rá lehetőség, hogy méltó feladatokat kapjanak. Köszönöm a huszonegy szerző – Abaffy Nóra, Barta-Gombos Anikó, Bence Gábor, Ecsedi Klára, Fekete Anikó, Ferenczi Ilona, Finta Gergely, Gálos Miklós, Györfly István, Győri Gábor, Győri Noémi, Hafenschner Károly, H. Hubert Gabriella, Johann Gyula, Kajzinger Iláiko, Keveházi Márta, Kutyejné Ablonczy Katalin, Si-

CANTATE

mon Barbara, Trajtler Gábor, Wagner Szilárd és W. Kinczler Zsuzsanna – munkáját, lelkesedését, pontosságát és kitartását!

Útravalóul következzen most egy áldó énekrés a hamarosan megjelenő *Gyülekezeti liturgikus könyvből* (cikkünk címe is e gyűjteményből, annak utolsó, 824. énekéből való): „Krisztusnak vendégei, / Menjetek el most békességgel, / (...) // Adjatok hálát neki / Hűségéért és jóságáért, / Éljetek minden napon / Jó tanítványaiként.”

Köszöni a lehetőséget, az Olvasók megtisztelő figyelmét, és (remélhetőleg nem örökre) búcsúzik a rovatvezető:

■ ECSEDI ZSUZSA

Isten megpróbált szolgája – máig ható vigasztaló énekköltőnk

► A négyszáz éve született **Paul Gerhardt (1607–1676) Luther Márton mellett a legnagyobb evangélikus énekköltő.** A német és a magyar evangélikus énekeskönyvekben csaknem ugyanannyi éneke található meg ma is. Nevét, művészetét az egész világon ismerik, szeretik, az általa írott énekeket pedig világszerte énekelik felekezeti határok nélkül. Gerhardtra – aki olyan sokat adott evangélikus énekköltészetünknek és hitéletünknek – emlékünnap és istentisztelet keretében emlékezett a hazai evangélikusság május 12-én 17 órakor a Deák téri templomban.

Az emlékező istentiszteletet Trajtler Gábor orgonájátéka keretezte, majd H. Hubert Gabriella, az Evangélikus Országos Könyvtár tudományos munkatársa Megközelítési utak Paul Gerhardt költészetéhez címmel tartott előadásában ötféle megközelítésben idézte fel az énekköltő életútját, személyisége és költészete titkát. Szólt az emberről, aki példaértékű, következetes, hitből táplálkozó utat járt végig, a megpróbáltatások és sorscsapások alatt sem tört meg (szüleit, feleségét, gyermekeit korán elvesztette), sőt vigasztaló sorokat vetett papírra, bizonyosságául annak, hogy az isteni gondviselésben szilárdan bízva a hívő keresztény ember élete biztonságban van. „Százharminchét német nyelvű költeményéből százhuszonnégy egyházi ének, s valamennyi kiforrott műalkotás” – mutatott rá Hubert Gabriella. Izgalmas az *énekek teológiai, tanító mondanivalójának feltárása* is, hiszen Gerhardt nál „a teológia élővé válik”. Ihletői majd mindig bibliai szakaszok, zsoltárok. *Retorikai-homiletikai* szempontból vizsgálva azt látjuk – hangsúlyozta az előadó –, hogy nála hitvallás és lelki építés elválaszthatatlanok egymástól. Énekeivel lelkigondozói szolgálatot is végzett.

Tisztán költészeti vizsgálódásunk eredményeként megállapítható a tény: Gerhardt költészetének örök értéke, hogy „az érzelmek hangja, a kegyesség formai eleganciával párosul”. A nyelvi szépségeken keresztül tükröződik az isteni

szépség... „Bonyolult egyszerűsége” mindenki számára megközelíthetővé teszi népdalszerűen szép énekeit.

Az előadó két kedvelt énekünkön keresztül (Már nyugosznak a völgyek és Mint fogadjalak téged) mutatta be a barokk költőt. Végül a zenei megközelítés maradt: több éneke már a 17. században helyet

kapott az istentiszteleteken. Bach műveiben nemegyszer megjelenik egy-egy Gerhardt-versszak a gyülekezet énekeként. Az emlékünnapen énekelte 342. ének is annak bizonyossága, hogy zenei dimenzióban maradandót alkotott.

H. Hubert Gabriella előadászáró javaslatát érdemes megfontolni: germanisták bevonásával Gerhardt összes énekét érdemes lenne lefordítani. Ezt a műfordítás-gyűjteményt mintegy imakönyvként, meditációs könyvként vagy akár verseskötetként hívó és nem hívó egyaránt forgathatná. A reformáció kezdetének 2017. évi ötszázadik évfordulójára jó lenne egy ilyen kötetet kézbe venni...

Az istentiszteleten Hafenscher Károly hirdette az igét Zsolt 37,5 („Hagyd az Úrra utadat, bízál benne, mert ő munkálkodik”) és Lk 23,46 („Atyám, a te kezbed teszem le az én lelkemet!”) alapján. Igehirdetésében rámutatott: Gerhardt kategorikusan elutasította volna a középpontba állítást. Mégis szabad róla prédikálni, „mert róla szólva Istenről beszélnek, őt hirdetve Istent magasztalom, őt középpontba állítva Isten kegyelméről tanulok”. Isten eszközei,

így Paul Gerhardt is a velük, bennük, általuk cselekvő Úr eszközei és jelei – hangsúlyozta az igehirdető. Máig tartó hatásának titkát kutatva az említett 342. (egyik legnépszerűbb) énekünk sorait idézve a lelkes szöveget a bizalomról, melynek hiányától korunk különösen is szenved.

Az énekköltő tanúságtétele reményt

H. Hubert Gabriella

adhat számunkra: „Isten megelőlegezte bizalmát. Mi azért bízhatunk emberekben, jövőben, Istenben, mert Urunk szívünkbe ültette a bizalom csíráját.” Rábíznunk magunkat Istenre az útkeresésben, a megoldáskeresésben, a kríziskezelésben, a jövő formálásában, tervezésében és elfogadásában – ez Gerhardt bizonyágtétele, egy megpróbált és Istenéhez mindig hű, érzékeny léleké, aki áldással lehetett, s erőt, reményt ad soraival új, Istent kereső nemzedékeknek.

Végül J. S. Bach 32. kantátája (Liebster Jesu, mein Verlangen – Édes Jézus, hozzád vágyom) hangzott el a Lutheránia ének- és zenekar előadásában, dr. Kamp Salamon vezényletével. A zárókorál egy 1647-ben írt Gerhardt-korál 12. strófája volt: „Uram, nyisd meg nekem kegyelmed és jóságod kapuit.”

Köszönhető volt ez a gondosan összeállított ünnepség nem utolsósorban a két fő szervezőnek, Zászkaliczky Zsuzsannának és dr. Kertész Botondnak, az Evangélikus Országos Gyűjtemények munkatársainak.

■ KŐHÁTI DÓRA

Belső megújulás Taliándörögdön

► Taliándörögd a Bakony déli lankáin, festőien szép környezetben fekvő település, amely egykor a Talián család birtoka volt. Sokáig csak egy irányból lehetett betérni ide, ezért viszonylag kevesen települtek be. A faluba érkezőnek hamar feltűnik, hogy az itt élő emberek példamutatóan összetartó közösséget alkotnak, ami az ökumenikus gondolkodásban is megnyilvánul. Ma az egyik legkevésbé fogyó községként tartják számon, emellett itt él a környék legnagyobb lélekszámú evangélikus gyülekezete. Már a 17. század óta laknak a településen lutheránusok; sokáig a néhány kilométerre fekvő Kaposcsra jártak át istentiszteletre, majd 1819-ben felépítették saját templomukat.

Az utóbbi években a Művészetek Völgye kulturális program keretében vált ismertté Taliándörögd és környéke, benne az evangélikus templom is, amely a fesztivál ideje alatt kiállítások helyszínéül szolgál. Az egyre több látogatót vonzó templomot kívülről több mint egy évtizeddel ezelőtt felújították, de a belső tér renoválása sokáig váratott magára. Az egyre romló, vizesedő templombelső csak apránként javították, mert a teljes körű felújításra nem volt kapacitása a gyülekezetnek. 2006 tavaszán azután, amikor a Nemzeti Kulturális Alap pályázatot írt ki veszélyeztetett műemlékek renoválására, mégis a teljes belső felújítás mellett döntöttek.

A sikeres pályázat eredményeként az épület nemcsak belülről, hanem szerkezetében is megújulhatott. A régi betonpadlót felbontották, helyette téglabur-

zett fóliafűtést kapott az épület. A közel négy és fél millió forintos beruházáshoz a pályázat révén két és fél millió forintot kaptak; az önrészt az országos egyház biztosította. A taliándörögdi gyülekezet hatszáz ezer forinttal járult hozzá a munkálatokhoz.

A munkák befejeztével a felújításért adott hálát a gyülekezet május 12-én, szombat délelőtt, amikor Ittész János püspök felszentelte a megújult templomot. Jn 16,23–27 alapján tartott igehirdetésben hangsúlyozta, hogy Jézusnak újra és újra meg kell tisztítania Isten házát. De ma nem az egykori módon teszi ezt, hanem úgy, hogy a szívünket tisztítja meg. A megújult taliándörögdi evangélikus templomban összegyűltek életét is meg akarja tisztítani, hiszen e szép templomban rendezetlen életűek, Istennel rendezetlen viszonyban élők nem lehetnek

A SZERZŐ FELVÉTELE

kolatot tettek le. Megoldották a vízelvezetést, kicserélték az elektromos hálózatot, és az 1902-ben Amerikából – már akkor hiányosan – kapott csillár teljes felújítását is elvégezték. Sikertörténet a nyílászárókat is kicserélni, továbbá úgyneve-

nyugodt lelkiismerettel jelen. Végezetül a püspök felhívta a figyelmet arra, hogy Istennel rendezett kapcsolatba csak Jézus által kerülhetünk, aki megnyitja előttünk a jövőbe vezető utat.

■ MENYES GYULA

„...a győzelem, amely legyőzte a világot, a mi hitünk”

Régi, áporodott, dohszagú levéltárakban bújárkodva gyakran bukkann fel egy-egy lelkipásztor, pedagógus vagy más értelmiségi szellemi portréja, betűbe öntött emléke. Névtelen néptanítók, papok, a „nemzet napszámosai”, „lámpások” – így hívjuk őket: ott világítottak, szórták a tudás, a hit, az emberség fényét, ahol éltek.

Ott világítottak dacolva sorssal, történelemmel, ahol több évtizedes önfeláldozó hittel, hivatástudattal végzett szolgálatuk nélkül mára már aligha tarthatnánk számon magyar evangélikus híveket és gyülekezeteket a távoli végeken, a szórványban. Vajon létezne-e magyar ajkú gyülekezet nélkülük Olt-szakadátón, Holcmányon, Halmágyon, Mokrán vagy éppen Zselyken és a hozzá tartozó fiókegyházközségben, Besztercén, Erdély legészakkeletibb magyar evangélikus nyelvterületén? Csakis a világot, a világ érdektelenségét és közönyét vagy éppen elvakult gyűlöletét legyőző hit, a névtelen napszámosok koinok, kitaró munkája, szívből jövő imádsága tartotta meg ezeket a végváratokat.

Szórvány, szórványgyülekezet, szórványlét, szórványhelyzet – gondolkodásunk, erdélyi kisebbségi létünk egészét átitatták már ezek a negatív rezonanciájúvá lett fogalmak. Mint ahogy Földes Károly református szórványlelkész fogalmazott, a szórványgyülekezetek leg többje évszázadok óta nem más, mint „átmeneti nyomortanya”. Valóban sok lelkipásztor éli úgy meg ezt a szolgálatot

mint kényszerű száműzetést, mint büntető légiót, ahol az embernek igazából egyetlen célja lehet: várni a szökéshez kedvező alkalmat...

Szórvány szavunk szinonimája lett az enyészetre ítélt, életképtelen kisebbségi töredéknek, a halálszagú, lassú elfogyás helyének. Az a hely ez, ahol a „nem lehet”, a „tovább nincs”, a hiábavalóság koppanó valósága kizár minden reményt, álmot, tettvágyat. A gyász, a pusztulás, a veszteség helyei ezek. Olyanná lett ez a fogalom, mint a zsidók purim ünnepén a nemzetpusztító Hámán neve.

Képek törnek fel tudatunkból – om-ladozó, romos templomok, beszakadt tetőzetű paplakok, iskolák, legelővé változott mezők, csonka falak, romok, régi idők szép emlékei, emlékek, melyeket senki és semmi sem képes megmenteni az enyészettől, „porladó testhüvely, melyből elszáll a lélek” (dr. Pap Géza püspök).

Valahol ilyen és ehhez hasonló képek, gondolatok, előítéletek motoszkáltak bennem is, amikor Jubilate vasárnapján a zselyk-besztercei szórványba látogattam. Elsősorban azért mentem oda mint egyházunk püspöke, hogy a szórvány „reménytelenségében” élők Isten igéjével erősítem, vigasztaljam, biztassam, bátorítsam, hogy valamiféle túlélési perspektívát, valamiféle jövőt álmódó reményt öntsek a szívükbe.

Tudtam, hogy elődeim, sőt sajnos kortársaim közül is sokan leírták már ezt a gyülekezetet, általában a szórvá-

ÉGTÁJOLÓ

nyokat. Éppen az idei húsvét ünnepén oktatott ki egy „hitbuzgó, missziós lelkületű” hölgyismerősöm – kissé idegenes akcentusú magyarsággal – arról, hogy mennyire fölösleges pénz, energiát és munkát fecsérelni a kis létszámú szórványokra. Mennyivel okosabb dolgokat lehetett volna csinálni a pénzzel – mert hát ez mindenek alfája és őmegája – másutt, mondta. Szerinte nagy felelőtlenség ilyen helyre lelkészt helyezni, „embert pazarolni”. Ezekre a véleményekre, furcsa megközelítésekre teljesen fölöslegesnek tartom a válaszadást.

Zselyk-Besztercére vigasztalni, erősíteni, biztatni mentem, de a két istentiszteleten részt vevő százhatvan-százhetven személy – köztük sok fiatal – buzgalma, öröme, hite, életigenlő nyitottsága sokkal inkább nekem lett erősítőssé, biztatássá, bátoritássá és üzenetvé. Így lettem én ezen a vasárnapon a lelkiekben gazdagon megajándékozott lelkész. Nyoma sem volt a halálra ítélt töredék nyomott, reménytelen hangulatának. Saját szememmel győződhettem meg arról, hogy ott a „végeken” élet van, vitalitás, ott, ahol a Krisztusba gyökerező hit századokon át képes volt legyőzni a világ akadályait.

A végeken ez a hit nem a jövő illúziójával áltat, hanem a jövő realitásával számol. Mert a végek üzenete az, hogy a szórványlét nem mindig átok és teher, nem feltétlenül szinonimája az elmúlásnak, a romos létnek, a jövőtlenségnek. A szórványlét – és erről győztek meg a zselykiek – kétségtelenül nagy kihívás, komoly feladat, de mindenekelőtt áldás és ajándék. Kihívás azért is, mert már a romos templomok, parókiák, legelővé lett temetők kliséi is figyelmeztetnek minket mulasztásainkra, vétkeinkre, önzésünkre.

De Zselyken és Besztercén más a helyzet; a körülbelül háromszáz lelket számláló gyülekezet szépen rendben tartott temploma, takaros parókiája, felújított gyülekezeti háza mind-mind arról tanúskodik, hogy a szórványban és a kisebbségben is lehet teljes értékű magyar evangélikus életet élni.

A hit erejével, a reménység fegyverével felvértezve pedig bizonyosan itt is lehet és kell jövőt építeni, mert Isten – és ezt igazolja a helyzet – mindig új utakat és lehetőségeket nyit meg számunkra. Csakhogy ezeket észre kell venni, és rájuk kell hangolódni, mert ez a feladat. Zselyken és Besztercén nem szalmaköngye-lelkészedés van, amely hamar kialszik, és hideg hamuvá lesz, hanem izzó parázs évszázados forrósága éget.

E szórvány üzenete az, hogy a szórványgondozással kapcsolatban végre le kell építeni a sztereotípiákat, a felszínességet. Meg kell érteni, hogy a szórvány

nem turisztikai látványosság, „nemzeti kuriózum”. Le kell építeni a szórvány idealizált heroizálását vagy éppen a negatív mítoszait. Tenni kell ezt azért, hogy lehetővé váljék ennek a szép és sokrétű valóságnak egy megfelelőbb, differenciáltabb és gyakorlatibb megismerése és szolgálata.

A szórvány áldás és ajándék, ahol nyitott szívvel járva az ember a legkövetlenebbül megtapasztalhatja Isten nap mint nap megújuló kegyelmét. Itt értjük meg, hogy mit jelent a kisközségben a mindent összetartó, háztól házig kereső szeretet; itt lehet megtanulni az önzetlen, hitből fakadó szolgálat értelmét, azt, hogy mindig tennünk kell valamit a másikért, a többiekért. Ajándék ez, mely által beláthatjuk, hogy a mi lelkész szolgálatunkban végzetes lehet minden tétoavázás, halogatás, és hogy nagyon veszélyes az a szó, hogy majd, mert itt mindig ma, most azonnal kell cselekedni.

Isten ajándéka és áldása egyházunk számára a szórvány.

Adorjáni Dezső Zoltán püspök Erdélyi Egyházkerület

Szombathelyen járt május 14-én Sólom László köztársasági elnök és felesége. Sólom Erzsébet – többek között – meglátogatta a Johanneum Evangélikus Diakóniai Központot, ahol fogadta őt Gregersen Labossa György lelkész (képünkön) és Szabó Jenőné, az intézmény igazgatója. A lakók egy csoportja kis műsorral kedveskedett a magas rangú vendégnek. ■ SZABÓ ENDRE felvétele

Lovaggá avatták a Frenkl házaspárt

► „Pro fide, pro utilitate hominum”, azaz: „A hitért, az emberiség szolgálatában” – ez a Jeruzsálemi Szent János Szuverén Rend – Kórházias Lovagok jelmondata. A rend Európai Nagypriorságának Magyarországi Parancsnoksága a budai Szilágyi Dezső téri református templomban május 12-én délután – úgynevezett felavatási szertartás keretében – lovaggá, illetve lovaghölgygé avatta dr. Frenkl Róbertet, egyházunk korábbi országos felügyelőjét és feleségét, dr. Frenkl Sylviát. A jelöltek – nyolcadmagukkal – ünnepélyes külsőségek közepette, eskütétellel váltak tagjaivá a Krisztus és a szegények, elesettek szolgálatát tettekkel hirdető, történelmi múltra visszatekintő rendnek.

A Szent János Szuverén Rend – Kórházias Lovagok két új evangélikus tagja nem ismeretlen lapunk olvasói előtt: Frenkl Róbert mint országos felügyelő tavaly őszi visszavonulásáig egyházunk világi vezetőjeként végzett szerteágazó szolgálatot. Egyházi tisztsége mellett világi hivatását tekintve orvosprofesszor, felesége, dr. Frenkl Sylvia pedig pszichológus.

úzetésben élő jugoszláv király lett fővédnökük. A Magyarországon működő szuverén lovagrend az orosz priorságokból ágazott el a rend Máltáról való elűzése után. A szegények és elesettek megsegítésének szellemében működő rend chartája és alkotmánya 1964-ből (II. Péter idejéből) datálódik, az évszázadokra visszanyúló hagyományokra építve. A

FOTO: KANYÓ BELA

Milyen 2007-ben egy lovaggá avatási ceremónia? Ünnepélyes, jól szervezett. A szertartást vezető tiszt L. Owen Brown főparancsnok volt, David Mill lelkész és dr. Molnár László református lelképásztor celebrálta az avatást, a Szuverén Tanács jelen lévő tagjainak részvételével.

Douglas W. Daniel, a Magyarországi Parancsnokság parancsnoka röviden visszatekintett a rend történetére. E szerint a Szent János Lovagrend a ma létező lovagrendek legrégebbikre. Gyökerei az itáliai Amalfi városának kereskedői által Jeruzsálemben alapított kórházig nyúlnak vissza, mely a Szentföldre tartó keresztényeket segítette. 1099-ben lovagok is csatlakoztak a kórházban folyó munkához. A szervezetet 1113-ban II. Paszkál pápa ismerte el önálló kórházias rendként. Jelképük az amalfi kereszt, amely alatt a szolgáló testvérek dolgoztak Jeruzsálemben. Hamarosan katonai lovagrenddé váltak – a keresztény államok egyik elvi védelmezője lettek a Szentföldön –, megtartva azonban a kórházias, jószolgálati hagyományokat.

Az évszázadok során előbb Cipruson, Rodoszon, majd Máltán működtek; háborúk és száműzetések alakították a rend sorsát. A lovagok Máltán maradtak egészen addig, amíg Napóleon szemet nem vetett a szigetre és a rend vagyonára. Röviddel Napóleon támadása előtt I. Pál orosz cár védőszárnai alá vette a rendet; a lovagok 1789-ben nagymesterre választották a cárt. A múlt században, 1962-ben pedig II. Péter londoni szám-

rendben a hölgyek a férfakkal egyenrangú szerepet játszanak; egy 1998-ban Angliában hozott döntés értelmében bármilyen tisztséget, funkciót betölthetnek. Az alkotmányban a rend öku- menikus és nemzetközi közösségként definiálja önmagát. Imádság, igeolvasás, vallástétel az Apostoli hitvallás szavaival a gyülekezettel közösen – ez alkotta a liturgiát, majd következett az ünnepélyes felavatás, melynek során a lovagrend korábban avatott tagjai is megújították esküjüket. A jelöltek Bibliára tett kézzel tették meg fogadalmukat, majd jelvényt és palástot kaptak, és lovagi, illetve lovaghölgyi címet nyertek.

Részlet az eskü szövegéből: „Én tehát teljes alázattal, jóindulattal és tisztelettel szeretnék részesé lenni imádság és tettek által az üdvösség hirdetésének és a tartós keresztényen egység munkálásának. [...] Magamon hordom Amalfi nevezetes keresztényen keresztjét, nyolc csúcsával, mely következetesen emlékeztet vallásos eskütelemlre, hogy Jézus Krisztus keresztjét mindig szívemben hordozzam, díszítve a hozzájáruló erényekkel.”

A négyágú kereszt a négy legfőbb erényt – a türelmet, az igazságosságot, az állhatatosságot és a mértékletességet – jelképezi. Fehér színe a tisztaság jelképe. A kereszt nyolc csúcsa pedig a nyolc boldogmondásra utal, hogy viselői életük során megtartsák és hirdessék a benne foglalt krisztusi útmutatásokat. ■ K. D.

Ne félj tehát, kicsiny csapat!

KÉMELM–Maek-tanácskozás

► A Külföldön Élő Magyar Evangélikus Lelkészek Munkaközössége (KÉMELM) május 9–11-én a burgenlandi Óriszigeten (Siget in der Wart) tartotta ötvenedik, összegző jubileumi ülését. Több volt, mint testvéri gesztus, sokkal inkább bölcs előrelátásról tanúskodott, hogy Pátkai Róbert londoni evangélikus püspök, a KÉMELM elnöke a tanácskozás második napjára meghívta a Magyar Evangélikus Konferencia (Maek) elnökségét és küldötteit is...

Órisziget, az Ausztriai Evangélikus Egyház egyik legkisebb, ám magyar anyanyelvű gyülekezete fedelet és terített asztalt nyújtott a két szervezet baráti együttléte számára. A Maek-küldöttek között ott volt egyházunk mindhárom püspöke – Ittész János, Gáncs Péter és Fabiny Tamás –, valamint egy lelkész házaspár Erdélyből, hárman szlovákiából és néhányan a Maek magyarországi küldöttei közül; valamennyien fiatalok.

Reggel istentiszteletre hívogatott az Óriszigeti templom harangja. A helyi gyülekezet énekkara a KÉMELM fél évszázados szolgálatát foglalta össze: „Az Úr csodásan működik...” Az egybegyűlteket Mesmer Ottó helyi lelkész, dr. Plank József, a gyülekezet felügyelője, majd Manfred Koch burgenlandi szuperintendens köszöntötte. Az osztrák egyházvető hangsúlyozta: „A többnyelvű evangélikus egyház egész Európának példát adhat abban, hogyan lehet és kell a meglévő határok ellenére kapcsolatokat teremteni és azokat fenntartani...”

Köncze G. Árpád nagybányai esperes-lelkész oltári szolgálatá után Gémes István hirdette Isten igéjét Ef 5,15–19 alapján. „Megismertük az Isten akaratát. Időt, sokszor vissza nem téző alkalmat kapunk arra, hogy hirdessük is” – mondotta a stuttgarti lelkész, majd hozzátette: „Legyünk hát készen mulasztásaink miatt a bűnbánatra, az elvégzett munkával kapcsolatban pedig őszinte hálaadásra!” S mielőtt az „Erős vár a mi Istenünk” eléneklésével befejeződött volna az istentisztelet, az énekkar – mintegy válaszként az igehirdetésre – így bocsátotta el az egybegyűlteket: „Isten szent áldása legyen veled minden utadon!”

Nagy érdeklődés kísérte a Gémes Pál moderálásával zajlott délelőtti kerekasztal-beszélgetést. A résztvevők – Gémes István, Glatz József, Pósfay György, Pátkai Róbert – az ötven évvel ezelőtti indulást elevenítették fel. Mint elmondták, valamennyiük számára meghatározó volt Ordass püspök tanácsa: épüljetek be a helyi egyház életébe, s gondozzátok idegenbe szakadt híveinket!

A KÉMELM hivatását az akkor már külföldön élő „öregek” – Vajta Vilmos, Terray László, Kóts Lajos, Leskő Béla – és az ’56-os forradalom után külföldre került evangélikus lelkészek közösen határozták meg. Lényege így foglalható össze: az evangélium hirdetése a rájuk bízottak körében és az egymás közötti fraterinitás.

A célok kitűzése után azonnal megindult a mai napig kéthavonta megjelenő újság, az Útitárs és az ugyancsak máig meglévő teológiai folyóirat, a Koinonia, majd a rendszeres rádióadás is. Mindezt – a szolgálat Urának áldása mellett – a tagok testvéri és baráti kapcsolata biztosította. „A befogadó egyházban szolgálatot és megbecsülést kaptam, de az ott-hon érzetét ez a közösség adta” – vallották egyöntetűen, s ezt erősítették meg a munkába később bekapcsolódók is, például a Svájcban szolgáló Joób Olivér, illetőleg – a Kelet felé történt nyitás után belépő – Rusznayk Dezső szlovákiai magyar lelképásztor.

A Óriszigeti ülés résztvevői elfogadtak egy jubileumi nyilatkozatot, valamint kitűzték a KÉMELM soron következő konferenciájának dátumát is – 2008. május 21-re Piliscsabára.

A péntek délután a Maeké volt. Az elnök, Gáncs Péter püspök vezetésével a jelenlévők aktuális témákat vettek sorra.

Ittész János elnök-püspök szlovákiai kollégájának, Miloš Klátiknak a győri látogatásáról, Fabiny Tamás püspök pedig a Honti Egyházmegye (Szlovákia) papjaival történt budapesti találkozásáról számolt be. Mindketten elmondták: mintha más szél kezdene fújni egyházaink kapcsolatában. (További példaként Gáncs Péter a Bachát Dániel bányakerületi püspök sírjánál elhangzott szlovák–magyar közös egyházi nyilatkozatot említette.) Mindezek azt a reménységet erősítik, hogy a két egyházat a közös Európánál jobban összeköti a közös Úr, akit két nyelven, de egy hittel dicsérünk.

Az együttes konferencián szó esett az Útitárs jövőjéről, a testvér-gyülekezeti kapcsolatok erősítésének szükségességéről, a határokon kívül élőknek a Pakson június 22–23-án tartandó országos evangélikus találkozóra való meghívásáról, valamint a KÉMELM és a Maek közötti kapcsolat bővítéséről.

■ ID. ZÁSZKALICZKY PÁL

A Külföldön Élő Magyar Evangélikus Lelkészek Munkaközössége (KÉMELM) jubileumi, összegző közgyűlésén elfogadott nyilatkozat

Hálát adunk az ötven éve, 1957 márciusában kelt, Bécsben tartott tanácskozáson született alapokmányunkért. Ott is, akkor is hálaadással kezdtük, mint ahogyan Pál apostol is szokta epistoláit kezdeni, akár búcsúzott, akár előretekintett.

Hálaadásunk az egy közös Urunknak szolt, aki megengedte, hogy „idegen földön is” folytassuk szolgálatát, illetőleg készüljünk fel rá egészen új körülmények között is. Ő nem feledkezett meg népéről, sem az otthon maradtokról, sem a külföldre távozottakról. Mindkét oldalon sok kérdés előtt álltunk, lelkészek és gyülekezeti tagok egyaránt. Titok volt a jövő, csak az egyház Ura tudta, hogy szüksége van ránk! Ugyanannak az Úrnak a szolgálatában maradtunk: „sub uno Christo”, ahogyan az Ágostai hitvallás előszavában olvassuk.

Köszönetet mondunk, hogy alapító atyáink az egyházi szolgálat lényegére és nem strukturális vagy jogi kérdésekre figyeltek. „Az evangélium vigasztalását sokat szenvedett népiunkhoz ma is elvithetjük – ezért egyéni sorsunk alakulását mindenben az evangélium ezen szolgálatának szükségleteihez irányítjuk” – hangzott az ünnepélyes nyilatkozat. Az alapítók fogalmazása valódi evangélikus egyházfogalomra utal. A mai – az igehirdetés és a szentségek nyújtására elhívott – nemzedék csak köszönettel gondolhat az elődökre, akik ezt a gondolatot számdékuk szerint jövőnk menetrendjeként rögzítették.

A menekültek között végzett szolgálatunknak éppen úgy ez adta meg arcélét, mint az ott-hon maradók legfontosabb szolgálatának irányát. A tiszta evangéliumhirdetés és a szentségek nyújtása Ágostai hitvallásunk szerint is legfőbb jellemzője egyházunknak, felekezeti viszonylatban speciálisnak számít ez a tömör megfogalmazás. Ötven év után úgy látjuk, hogy ez mentett meg minket az „exil egyház” kísértéseitől. Hála a mi Urunknak, mi hitben nem szakadtunk el egymástól a különböző helyzetek ellenére sem, mert nem a kondícióink, hanem hitünk egysége határozott meg bennünket. Megmaradt hitünk bizalomjellege, reménységünk nem politikai, etnikai, világnézeti jellegű volt, hanem szeretetben gyakorolt élő reménység 1Kor 13 szerint. Urunk hűségében megbizonyította, hogy tegnap és ma és korszakról korszakra ugyanaz. Minden helyen és minden időben cselekvő Úr (Deus in actu).

Tudjuk, hogy eredményes munkát végezhetünk Urunk ajándékeként, ami pedig kudarc volt tevékenységünkben, az a magunk számlájára írandó. Nem is akarunk megelégedezni mindarról, amit ajándékba kaptunk közös Urunktól, ugyanakkor bűnbánattal valljuk meg mindazt, amit elrontottunk. Bűnbocsánatot kínáló Urunk irgalma egyedüli mentségünk.

Őszinte tisztelettel, megbecsüléssel gondolunk mindazokra, akik előttünk jártak, de már nincsenek közöttünk, és a még megmaradt élő szolgálatára is, akikkel együtt könyörgünk, hogy Urunk „vénségünkben se vessen el bennünket” (71. zsoltár).

Bölcs és igaz irányba mutató volt az az ötven esztendővel ezelőtti vállalt kötelezettségünk is, amely szerint mindenkor a jövőben a helyi egyházakkal összehangolva Isten dicsőségére akarjuk végezni munkánkat. Ez több volt, mint egyházi spekuláció, ez a józan előkészítést jelentette arra nézve, hogy mi adja szolgálatunk alapját, és hogy a következő nemzedék tagjai is evangélikusok maradhassanak az adott környezetükben, és ne csupán a drága magyar tradíció őrzése, hanem az élő hit legyen legnagyobb célkitűzésük.

Jövőbeli szolgálati elkötelezettségünket – teológiai vonatkozásban – továbbra is az 1957-es bécsi nyilatkozat értelmében fogjuk fel. A munkaközösség további célja a lelkigondozók egymással való kapcsolattartása, a lelkigondozói munka átgondolása és jövőjének tervezése.

Meg vagyunk győződve arról, hogy Urunktól és népétől nem választhat el semmi és senki, időbeli és térbeli határok ellenére sem (Róm 8,38–39). Végül feltámadott Urunkra gondolva az a bizonyosságunk, hogy az Úrban végzett munkánk nem hiábavaló (1Kor 15,58).

Erős várunk marad az Isten!
2007. május 9–11., Órisziget, Ausztria

A résztvevők egy csoportja – hátsó sor balról jobbra: Miklós Hans, Gáncs Péter, Gémes István, Köncze G. Árpád, Fabiny Tamás, Pósfay György, Plank József. Első sor balról jobbra: Joób Olivér, Zászkaliczky Pál, Pátkai Róbert, Ittész János, Manfred Koch, Mesmer Ottó, Gémes Pál és Benczúr László. FOTO: KISS NÓRA

Gondolatok Buxtehude halálának háromszázadik évfordulóján

Az északnémet mester halálának háromszázadik évfordulóján tekintsünk vissza életpályájára, művészetére!

Dietrich Buxtehude életének első szakasza a Balti-tenger öblének két, egymással szemben fekvő városához, a svédországi Helsingborghoz és a dán Helsingørhöz kötődik. Születésének pontos időpontja és helye vitatott. Legvalószínűbb, hogy 1637-ben Helsingborgban látta meg a napvilágot.

A szülői házból kimagasló zenei képességeket hozott. Édesapja, *Hans Buxtehude* először Helsingborgban, később pedig Helsingørben volt orgonista. Gyermekkorát *Dietrich* is már a tengeröböl túlsó partján fekvő Helsingørben töltötte. A város evangélikus latin iskolájába járt. A korabeli tanrend szerint a zenének kiemelt szerep jutott az oktatásban. Az iskolai énekkar látta el a szomszédos Mária-templom zenei szolgálatát, sőt még két másik templomban is énekelt.

Dietrich az 1650-es évek végén helsingborgi orgonista lett apja korábbi szolgálati helyén, 1660-ban pedig elnyerte a helsingøri Marienkirche orgonista posztját, így visszakérült abba a templomba, amelyben még iskolásként énekelt. Ottani tevékenységének sajátos magyarországi vonatkozása is van. A kórus kottatárának korabeli jegyzéke szerint Buxtehude valószínűleg ismerhette az ekkor Sopronban tevékenykedő *Andreas Rauch* ünnepi kantátasorozatát, a *Curus Triumphalis Musicus*t is. A soproni és a helsingøri énekkar által énekelt darabok között egyébként is sok közös télt találunk.

1668-ban, amikor *Franz Tunder*, a lübecki Mária-templom orgonistája meghalt, Buxtehude nyerte el ezt a tisztséget. Ezzel a régió egyik legjelentősebb, legtöbb feladattal járó egyházzenei posztját kapta. A lübecki Marienkirchében kiemelkedően magas zenei elvárásoknak kellett megfelelnie. Az istentisztelet orgonaprelúdiummal kezdődött, és nagy-szabású darab zárta a liturgiát. A gyülekezet énekét is orgona-előjáték készítette elő. Erre a célra írhatta Buxtehude korál-előjátékait, melyeknek a felső szólamában díszítve szólal meg a koráldal. Ezen kompozíciók ugyanakkor a zeneirodalom legszebb példái közé tar-

toznak abból a szempontból, hogy miként fejezheti ki a szerző egy rövid darabban zenei eszközökkel a szöveg tartalmát. A lefelé lépő félhangok a bűn súlyára, a felfelé vezető pedig a megváltás örömére utalnak.

Buxtehude prelúdiumai és toccatái is jellegzetes típust alkotnak a műfajon belül. Változatosságukat annak köszönhetik, hogy improvizációszerű szakaszok és szigorúan szerkesztett fugatok követik egymást mozaikszerű elrendezésben. A témák közötti zenei összefüggés azonban hatásosan kapcsolja egységes egészé a sokrészes darabokat.

Orgonaművei már korukban is nagyon népszerűek voltak, szervesen hozzátartoztak az orgonálás „tananyagához”. Ennek köszönhető fennmaradásuk is. Buxtehude orgonaműveiből ugyanis az apja halálára írt korálvariációkon kívül egyetlen hang sem maradt fenn saját kéziratában, csak tanítványok másolataiban.

A lübecki istentisztelet liturgiájába a lutheri hagyományok szerint a gyülekezeti ének és az orgonazene mellett énekkari és kamarazene is szervesen illeszkedett. Kamaraművek és kantáták sokasága is hirdeti a mester zeneszerzői tudását. Érdekes megfigyelni: míg a korál-előjátékok arra utalnak, hogy a Mária-templom gyülekezete a lutheránus törzssanyagot ismerte és énekelt, addig a kantátákban többször találkozunk a később született koralszövegekkel és dallamokkal.

■ FINTA GERGELY

Angyali költő

Száz éve született Dsida Jenő

► **Poeta angelicus, angyali költő – így nevezték Dsida Jenőt egyes irodalmárok. Költészetének ragyogó tisztasága, érzelemgazdagsága méltóvá teszi erre a megítéző címre. Rövid élet adatott neki: harmincegy évesen halt meg.**

„Rövid az életem, leírni is csak röviden lehet” – írta önéletrajzában. Május 17-én Szatmárnémetiben jött világra, élete nagy részét azonban Kolozsváron töltötte. Polgári jómódban született, ám a gyermekkor édenéből igen hamar kitesékeltek. Apja tiszt volt a Monarchia hadseregében, és elsőik között esett orosz hadifogságba, a család hadikötvényekbe fektetett vagyona pedig elűszott.

Gyermekkorát beárnyékolta szívbetegsége is. Már igen korán tisztában volt azzal, hogy nem lesz hosszú életű. Verseiben – néhány utolsó költeményét leszámítva – nyoma sincs a halálváagnak.

Csodagyereknek számított, tizenhat évesen már versei jelentek meg *Benedek Elek Cimborá* című gyereklapjában. A szárnypróbálgató költő az érettségi után jogi karra iratkozott, ám végül mégsem végezte el, mert az újságírói pálya inkább megfelelt a tehetségének. Tíz évig szerkesztette a *Pásztortűz* című folyóiratot, majd a kolozsvári *Keleti Újságot*. Tagja lett a Kemény Zsigmond Társaságnak, 1933-tól pedig a romániai PEN Club magyar tagozatának volt a titkára.

keveredik, ám líráját mindvégig meghatározza őszinte katolikus vallásossága. Első verseit még a kordivatnak számító expresszionizmus hatja át, ám elég hamar kiderült, hogy távol áll tőle az efféle kirobbanó harsányság. Későbbi költé-

rácsny előtt rendezték az úgynevezett Abendmusik alkalmakat, melyek keretében korábban inkább orgona- és kamarazenei művek, később pedig nagyszabású oratóriumok hangzottak el. Ezeket is ő komponálta. Zenei anyaguk azonban elveszett.

A lübecki mester zenéje és a téli Abendmusikok Európa-szerte ismert és megbecsült alkalmak voltak. Sok fiatal orgonista látogatott el az északnémet városba, hogy meghallgathassa a sorozatot, és tanulhasson Buxtehudétól. Köztük volt *Johann Sebastian Bach* is, aki 1705-ben több mint háromszáz kilométert tett meg gyalogszerrel és lovaskocsin, hogy személyesen is megismerhesse az akkor már idős mestert.

Szinte sorsszerű, hogy nem maradt fenn arckép Buxtehudéről. Egy holland festő 1674-ben készült *Házi zenei jelenet* című festményén láthatjuk a csembaló előtt egy kánon kottájával az ölében (*képünkön*). Bár képi ábrázolás alig maradt ránk, kompozíciói hiteles képet tükröznek a lübecki mesterről. Úgy ismerhetjük meg belőlük őt, mint aki saját magával szemben a legmagasabb elvárásokat támasztotta, tehetségét és minden erejét teljesen a szent zene ügyének szolgálatába állította.

■ FINTA GERGELY

Vonalak és fonalak

Polgár Rózsa kamarakiállítása

► **Új időszaki kiállítás nyílt május 9-én az Evangelikus Országos Múzeumban. Polgár Rózsa kárpitművész ismert gobelinjei és kevésbé ismert rajzai mellett eddig még ki nem állított vázlatait is láthatja a közönség. A valójában csak méretében kamarakiállítást a megnyitón Karátsón Gábor író, képzőművész méltatta. Gondolatait, melyek túlmutatnak a művészet határain, az alábbiakban olvashatják.**

Hogy egy kiállításnak nem kell feltétlenül nagy kiállításnak lennie, *Polgár Rózsa* mostani kamarakiállítása legjobban mutatja. Művei ahogy átlékelik, átszellemlítik e kabineteket! Érdekes módon tanúskodva a textilművészet igazi természetével, a *textus*, a *textília* rokon voltát, már-már egybeesést mutatva be, ahogy a *sorolás* és a *sorok*, a textílfonalak és a betűk közlései egymástól szinte meg sem különböztethetők. Három könyv többet mond, mint ötven; a nézőnek ebben a jöleső önkorlátozásban alkalma nyílik arra, hogy alaposan szemügyre vegye az egyes műveket.

Mondanivaló és technika a jó művészetben egybeesnek. Polgár Rózst sem érdekli más, mint művészetének technikája, s következetesen dolgozva *ebben* lép túl azon, ami úgymond csak *technika* lehetne. Ami foglalkoztatja, elsősorban a sík természete: a sík tanulmányozása teszi képessé arra, hogy úgymond kilépjen a síkból.

A művész és méltatója – Polgár Rózsa és Karátsón Gábor

Ki sem lép belőle, mondanom se kell, igazából. A sík, akárcsak a magasabb tematikában, az elméleti fizikában, megörbül, hajladozik, kiárad önmagából, és közben mégis képsík, textílkép-sík marad; épp ez a nagyszerű benne. Gyönyörű példája ennek *Az élet kenyere* című munka – szövött kispasztika a művész definíciója szerint, amely meghatározással én azonban szívesen vitába szállnék. A pasztika az pasztika, példának okáért mit mondjak, *kenény*, ha megkoppantod az újjaddal, koppan, koppannia is kell. Az *élet kenyere* viszont valami hihetetlenül lágy dolog, nem szobor, hanem kép, amely kiárad önmagából, színes álom, mint ahogyan egyetlen éjszakán hajt ki a földből, nyílik ki, kezd illatozni egy titokzatos virág. „*Mert az Istennek ama kenyere az, az ki szállott mennyből, és át életet ez világnak.*” Textílképsík marad a maga elbűvölő puhaságában, mely, akár az életé, bensőséges akkor is, amikor túlcsoordul határain; nem a három dimenzió kimódolt terében foglal helyet, hanem a megrendültség felhőjében.

„Megtörtetett a teste” – két kis kenyér, megfelezett karaj, mint a szegény gyerekek uzsonnája, cseppet sem mutatóság; úgy nyugosznak ott az Alfa és az Ómega gyönyörű virágkelyhében, amelyből alászálltak e kehely centrumába – ez a mi kenyereink. Nincsen más kenyereink, nincs, nem is lehet, s kíváncsú se volna, hogy legyen.

Íme Polgár Rózsa problematikája; íme a gyűróképek, íme a tér mint eleven tér; íme a téri probléma, mely egyúttal maga a megoldás; megoldás mint megköthetőség.

Ezek a gyűróképek, ezek a csavarások nagyon érdeklik a művészt. Nagy erejű, drámai dolgok, amelyek hosszas magyarázkodásra nem szorulnak, bámulatra méltó rajzok: az élet természete jelenik meg bennük. Legfeljebb annyit érdemes megjegyezni, hogy jól van ez így, jól van

az, hogy csavargatnak, csomóztatnak minket, kezdenek talán már alakulni a dolgok. Nemcsak a győtrelem jelenik meg bennük, van bizonyos dekorativitásuk is, amely mindenkor az élet jele; ha pedig az emlék fájdalma dekoratívnak lenni már nem hagyja a képet, mint a komor *Katonatakaróban*, a rend szelleme még mindig benne van.

Ez a rend nagymértékben, talán elsősorban a variáció elvéből következik, amely a szövés technikájának közeli rokona, egyúttal azonban magas szellemi szférából is táplálkozik. Ahogy az Alfa és az Ómega *Az élet kenyérének* kenyérkendőjén nemcsak a Kezdetet s a Végét határozza meg, hanem nyájasan körbejárja, közrefogja a két kis kenyérszeletet, az *mutatis mutandis* ugyanaz, ugyanolyasmi, mint az Oltárkép-tervek bűvös négyeszege,

S A T O R
A R E P O
T E N E T
O P E R A
R O T A S,

ez a bűbajos Miatyánk-parafázis, ókeresztény anagramma, *Pater noster*, az Alfával és az Ómegával, talizmán, amelyről felismerték egymást az üldözöttek. Ez volna a megfejtés, s ha megfejtették így, bizonyosan így van, s az oltárképet tervező művész szándékainak tökéletesen megfelel mint titkos Miatyánk, elvégre a Miatyánk mint olyan eleve titkos ima, kimondva is kimondhatatlan szavaival. De ez a megfejtés se terelje el figyelmünket –

bármennyire megkapó is – a megfejhetetlenségben rejlő varázserőről, amely *Anton Webernt*, aki – mellesleg szólván – szintén evangéliumi szellemben komponálta kantátáit, annyira lenyűgözte, pusztán a betűk mozgékony rendje által, amely, úgymond „forgásban tartja a művet”, hogy zenei előadásainak egyik alapkövévé tette a bűvös négyzetet, sokkal még megfejtése előtt.

A felírásnak ez a rendje a szövés módszerének is megfelel, és megfelel Polgár Rózsa azon hajlamának is, amelyen változtatni, ha akarna, se tudna, hogy szereti a dolgokat a maguk elrejtettségében megmutatni; éppen azáltal mutatja meg, hogy elrejtje őket. Így van elrejtve fák és madarak sűrűjében *Petőfi Sándor* saját maga költötte sírja. Polgár Rózsa textíliái enigmák, a szövés rendje őrzi meg a rejtelemben őket, illetékteleneknek nem adja meg magukat. S ha elvontnak mondható művei előtt a kommentátor kénytelen tilalmasnak nevezni a megfejtésüket követelő igyekezetet, a mesemondóbb jellegűek viszont, mint a Szabadság vagy az *Esernyő* szinte megfejtésért kiáltanak – el vannak takarva ők is, sebesen távolodnak az időben. A textilművészet egyetemes nyelv, s nem sokat változott a kezdetek óta, csak ismerkedni lehet vele.

Hölgyeim és Uraim, tessék besétálni ezekbe a ligetekbe.

■ KARÁTSÓN GÁBOR

A kiállítás 2007. szeptember 30-ig látogatható. A múzeumban kapható *Polgár Rózsa Szövött kárpitok* című, 2001-ben kiadott albuma és a *Luther Kiadó új kötete, a Tarisznayakönyv* – Polgár Rózsa kárpitjai versekkel. Az Evangelikus Országos Múzeum majálisán május 19-én 15 órakor *Lengyel Anna szerkesztő-riporter beszélget a pódlummal a művészről. A Tarisznayakönyvet Szigethy Gábor irodalomtörténész mutatja be.*

Fagy, jég, kár, keserűség

Hazafelé tartottam május 5-én, szombaton. Kecskeméthez közeledve hirtelen megváltozott a táj megszokott képe. A solti, 52-es út mentén a zöld és a fehér szín keveredett a földön, az úttesten. A fákon alig maradt levél, a földet pedig több centiméter vastagságban jég borította. Az autó kerekei nyomták kétfelé a mogyorónyi, néhol kisebb dió nagyságú jégdarabokat. S ez a látvány kitarzott egészen Ballószögig. Az út menti kajszi-ültetvények, egyéb mezőgazdasági vete-mények mind-mind siralmas, megtépá-zott állapotban voltak.

Más. Május elején a borvidékünkön az éjszakai fagy okozott iszonyatos károkat. Találkoztam olyan evangélikus gazdával, akinek tizenhárom hektár szőlője fagyott el, nemcsak alul, de fölül is. „Nem kell már permetezni, megvolt a szüret!” – legyintett keserűen. És ha odafigyeltünk a híradásokra, így történt ez a Kiskunságon kívül Borsodban, Szabolcsban és a Hajdúságban is. Ott almások, barackültetvények szenvedtek nyolcvan-száz százalékos fagykárt. Aki falun született, falun nőtt föl, és ma is vidéken él, tudja, mélységesen átérzi, mit jelent mindez.

S ezek után leülök a számítógépem elé, és rákattintok az Index.hu megyénkben lévő mutációjára, a Kecskeméten szerkesztett Híröszög honlapjára. S nem akarok hinni a szememnek. Ugyanis május 10-én, amikor ezeket a sorokat írom, a következő, kiemelt helyen lévő írást olvashatta, aki jobb híján erre tévedt.

Kiemelt, vastag betűs cím: „A parasz-tok az adónkból tömnék a zsebüket – Eddig többmilliárd forintnyi a kár a mezőgazdaságban”. Majd az írás bevezetője, ugyancsak kiemelten: „Miközben a ma-gyar élelmiszer minősége olyan szar, hogy társadalmi szintű műzlibálást már nem lehet megállítani, addig a hazai mezőgazdaság évről-évre az átlag adófi-zetők zsebéből bevasalt lére utazik. Csak kérdezem a több hónapos szárazsággal nem okozott kárt?” Idézet szó szerint, a helyesírási hibákkal együtt. A cikket egyébként nem jegyezte senki, nem tudni, ki nem merte saját alkotása alá írni a nevét. Bátor tett. Az írás amúgy a Magosz kez-deményezéséről szól a továbbiakban, arról, hogy miként segíthetne a kormány a fagy- és jégkárt szenvedett gazdáknak.

Valaki tehát, egy névtelen, „bátor ember”, vette a fáradságot, és egy jót rúgott az EU-s átállás, a gazdasági, piaci, időjá-rási viszontagságok miatt már amúgy is alaposan meggyötört gazdáiba. Amikor együtt kellene sírni azokkal, akiknek tönkrement a termésük, ő szemtelenül

azt sugallja, mintha a magyar gazdák ki-zárólagosan az állami kárpótlásra hajta-nának. Talán még ők is rendelték meg a fagyot meg a jeget? Ül valahol az íróasz-tala mögött egy névtelen, aki útszéli stí-lusban minősíti le a nehézségek ellenére még mindig kiváló magyar élelmiszereket, gazdáink két keze munkájának eredményét, a gazdákat meg elősködők-nek állítja be. Ez egyszerűen elképesztő. Az, hogy ma egy embertársunk így véle-kedik, jelzi azt a szellemi, erkölcsi mély-séget, amelybe belezuhanunk.

Lehet, hogy neki a külföldi tulajdonú szupermarketek polcait megtömő külföl-di élelmiszerek minősége az etalon. Le-het, hogy neki a vízízű holland eper, a bel-ga egyenparadicsom az ízek és a minőség csimborasszója. Lehet, hogy neki megfe-lél a megamarket bizonytalan eredetű, át-címkezett húsrúja, és nem vágyik ennél többre. Lelke (és gyomra) rajta.

Nekem viszont a kiskörösi húsboltban vásárolt ballószögi, hartai kolbász, füs-tölt májas az igazi. Ha savanyúság kell, a két helybéli, általam is ismert cég termé-keit veszem. Almából is az az igazi, ami a határunkban termett, nem nyúlok a dél-amerikai zöld alma után. És télen magyar almát eszem, meggyet, cseresznyét júni-usban, dinnyét augusztusban, szőlőt meg ősszel, és kizárólagosan magyar ter-méket. Nem azért, mert sovíniszta va-gyok – egyébként miért ne lehetnék az is, ha a mi termékeinkről van szó? Hanem mert egyszerűen ezeken az ízeken nőttem fel, és ezeknél számomra nincs za-matosabb. Holmi sznobizmusból nem fogok külföldi élelmiszert vásárolni.

Amúgy ismerem a termelőket is, látom fáradt arcukat, kerges tenyerüket. Ők töb-bet érdemelnek. A tiszteletünket. És hogy mi megvegyük, amiért ők megdolgoznak, és megfizessük fáradozásukat. Hallom só-hajaikat, ahogy nézik riadtan a hajnali ho-mályban az ablakban lévő hőmérőt, nya-ranta meg kémlelik a sötétben tornyosuló felhőket. És egyetlen vágyuk, hogy megél-jenek munkájuk eredményéből.

Jut eszembe: mi lenne, ha evangélikus egyházunk a maga szerény lehetőségei-vel, de segítené a gazdákat? Mondjuk csak magyar élelmiszert, termékeket vá-sárolnánk? Vagy projektekkel, külföldi lehetőségeinkkel segítenénk őket, ta-nácsadással, képzésekkel? Esetleg még latba is vethetnénk német, svéd, finn magasegyházi kapcsolatainkat, hogy gazdáinknak segítsünk eladni jó áron minőségi termékeiket? Ez is szolgál-a-tunk része lehetne, sőt!

■ LUPTÁK GYÖRGY

Ismét volt keresztény könyvhet

Tizenötödik alkalommal rendezték meg a Szent István könyvhetet, a keresztény szellemiségű könyvkiadók hazai sereg-szemléjét május 7. és 12. között Budapes-ten, a Ferenciek terén.

A rendezvény a Pázmány Péter Kato-likus Egyetem Jog- és Államtudományi Karán tartott megnyitóünnepséggel vette kezdetét. Rózsa Huba, a könyvhetet szervező Szent István Társulat alelnöke ez alkalommal elmondta: a Ferenciek terén huszonegy jurtasátorban naponta 9 és 19 óra között harminckét kiadó mintegy hétezer kötettel várja az érdeklődőket.

A rendezvény ideje alatt írók, költők, teológusok dedikálták műveiket. A könyvhetet szombaton kulturális pro-gram zárta.

Az ünnepi megnyitón Erdő Péter bí-boros, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke, a Szent István Társulat fővédnöke és Spányi Antal székes-fehérvári megyés püspök, a Stephanus Alapítvány elnöke adta át az idei Stephanus-díjakat. Teológia kategóriá-ban az idén Jelenits István piarista tanár, irodalmi kategóriában Kalász Márton író, költő, a Magyar Írószövetség elnö-

ke kapta meg a díjat. Az elismerést 1993-tól olyan szerzőknek ítéli oda a Szent István Társulat és a Stephanus Alapítvány, akik magyar nyelven meg-

jelent műveikben, publikációikban az egyetemes, keresztény-európai kultúra értékrendjét közvetítik.

► MTI

A Luther Kiadó standja

A változás ünnepe

A pietizmus segítette elő a konfirmáció általánossá válását

A húsvét körüli hetekben Németország-ban 275 ezer protestáns ifjút konfirmál-tak, illetve konfirmálnak. Jóllehet a kon-firmáció – a római katolikus egyházban gyakorolt bérmálással ellentétben – nem szentség, a rendszerint húsvétvasárnap és pünkösd közötti időszakra eső ünnep az esküvővel és a keresztelezéssel együtt a leg-keresettebb „az egyházi kínálatban”.

A Németországi Protestáns Egyházak (EKD) adatai szerint tizennégy éves kor körül csaknem minden megkeresztelt fiatal jelentkezik konfirmációra. A kilenc-venes évek végétől kezdve ráadásul nőtt a konfirmandusok száma.

Korábban a konfirmáció fordulópontot jelentett a gyermekek életében: so-kuk elhagyta az iskolát, és beállt tanonc-

nak. A rítus így a gyermek- és a felnőtt-kor határát is jelezte, és kezdete volt a szülőkről való leválásnak. (A konfirmál-tak már keresztszülők is lehetnek.)

Habár a mai konfirmandusok még so-káig ifjak maradnak, a konfirmáció mos-tanság is a változás ünnepe – manapság azonban inkább ezen életszakasz testi és lelki átalakulásai kerülnek előtérbe.

A konfirmációval – amelynek elneve-zése a latin *confirmatio* szóból ered – a fiatalok megerősítik keresztségüket. Nyilvá-nosan vallást tesznek hitükről, és a gyű-lekezet felnőtt tagjaivá válnak.

A konfirmáció „atyjaként” az Elzász-ból származó református teológust, Martin Bucert (1491–1551) tartják számon, aki elsőként Hessenben vezette be. Áltá-

lánossá azonban csak a 18. századi pie-tizmus idején vált. A 19. századtól kezd-ve a konfirmáció ünnepe egész Német-országban elterjedt.

A konfirmációnak Németországban van világi megfelelője. Az ifjúavatás szo-kása százötven évvel ezelőtt alakult ki; az egykori Német Demokratikus Köz-társaságban igencsak szorgalmazták, és Németország keleti részén még mindig népszerű. Ezt a következőképpen indok-lják: a nem keresztények is igénylik, hogy méltó módon ünnepeljék meg egy életszakasz lezárulását. A protestáns egyházak azonban lebeszélik a fiatalo-kat arról, hogy a konfirmáció mellett if-júavatón is részt vegyenek.

► A Glaube und Heimat írása nyomán

Tessedik-napok Budapesten és Albertirsán

► **Tessedik Sámuel evangélikus lelkész (1742–1820) azon történelmi alakok közé tartozik, akiknek nagyságát igazában csak az utókor ismerte fel. Sokrétú tevékenységéről – lelkész, pedagógus és mezőgazdasági újtító volt egyszerre – az első alkalommal megrendezett Tessedik-napok keretében emlékeztek meg május 11–12-én. A rendezvénysorozat a budapesti Rákóczi úti Szlovák Intézetben kezdődött pódiumbeszélgetéssel, és másnap Albertirsán, Tessedik szülőfalujában folytatódott koszorúzással, kiállítással és kulturális műsorral.**

A pódiumbeszélgetést a Szlovák Intézetben Milan Kunucz intézetigazgató nyi-totta meg. Beszédében tolmácsolta a rendezvénysorozat védnökségét vállaló szlovák, illetve magyar köztársasági el-nök üdvözlését. A beszélgetésen megje-lent Szlovákia nagykövete, az Országos Szlovák Önkormányzat elnöke, Albert-irsa, Szarvas és szlovákiai testvérváru-suk, Malacky vezetője. (Juraj Migas nagy-követ és Fazekas László, Albertirsa polgár-mestere szolt is a megjelentekhez.)

Az emelvényen helyet foglalók közül Jozef Psenák pozsonyi professzor előadá-sa Tessedik pedagógiai munkásságát méltatta. Kiemelte Comenius hatását, il-letve azt, hogy Tessedik Szarvason két-szintű oktatást valósított meg, modern elemi iskolát hozott létre, real tárgyak-kal és politechnikai oktatással. A mer-kantilizmus, a fiziokratizmus hatott rá; utóbbi irányzat legfontosabbnak a me-zőgazdaságot tartotta, amelyet ő is fej-leszteni óhajtott.

A korabeli Magyarország és Európa agrárhelyzetét vetette össze Barta János, a Debreceni Egyetem történészprofesszo-ra, hangsúlyozva, hogy Tessedik a gya-korlatba vitte át az elméleteket. A Har-

ruckern földesúrtól 1779-ben kapott hat hold szikesét diákjaival megműveltette, a lányok fonni tanultak közben. Tesse-dik szembeszállt az újracsztásos gazda-ság gyakorlatával, amely gátolta az új növények meghonosítását, bevezette az istállózó állattartást – fejtette ki a törté-nész. Kora paraszttjai még a fűmagot sem ismerték, a szecskát összevágták, és azt vetették el. Sokan támadták, gátolták törekvéseit, facsemetéit májusfának vág-ták ki. Kapott azonban elismerést is. Már 1787-ben aranyéremmel tüntette ki – fe-léségével együtt – II. József, a következő évben pedig személyesen is fogadta a császár. Már idős korában, 1809-ben I. Ferentől nemességet kapott gyakorlati érdemeiért, amelyek közt az akácfák el-terjesztése, takarmánynövények beho-zatala szerepel.

Előadásában Barta János utalt Tesse-dik jelentős írói munkásságára, amely-nek egy része még feldolgozásra vár.

Tessedik Sámuel lutheránus lelké-szi tevékenységét helyezte előtérbe Kertész Botond, az Evangélikus Országos Múze-um munkatársa. Tessedik két korszak határán kezdte – az ellenreformáció és a türelmi rendelet között –, amikor meg-

háromszorozódott az evangélikus gyű-lekezetek száma – fejtette ki az előadó. 1791-ben a pesti zsinat képviselője volt. Ellentétbe került a püspökökkel, de a fe-lekezet értelmisége melléállt.

Kertész Botond párhuzamot vont Tessedik és Bél Mátyás, illetve August Bim-mer lelkész között; ez utóbbi háromszáz lakost oltott be településén himlő ellen. Idézte Nádor Jenő szarvasi gimnáziumi igazgató könyvének megállapítását Tes-sedikről: „Munkája cura pastoralis volt.” Utalt Tessedik szavaira: „Az igazi isten-tisztelet Isten adományainak okos, tevé-keny, jókedvű felhasználásából áll.”

A Tessedikre vonatkozó irodalom két évszázadának nagy ívű áttekintését adta Gombos János, a Magyarországi Szlovákok Kutatóintézetének tudományos munka-társa. Előadásában a kortárs, főleg német nyelvű folyóiratoktól Kosáry Domokos és Ortutay Gyula munkájáig – beleértve a ha-táron túli publikációkat – vette számba az anyagot. Utalt arra, hogy a szarvasi taní-tóképző szerencsésen választott névadót, amikor Tessedik Sámuel nevét vette fel.

A hallottakhoz sokan hozzászóltak. Szó esett például Tessedik prédikációi-nak „modern” tárgyváltásáról, de éle-tének apróbb mozzanatairól is. Az ENSZ élelmezéügyi szervezete, a FAO képviselőtében Mária Kadlecikova átadta a szervező Szlovák Intézet igazgatójának a Tessedik Sámuel szlovák tudóstársá-val ábrázoló emléklaplettet. Másnap Al-bertirsán folytatódott a rendezvénysorozat, amely az első volt a sorban, de vél-hetően nem az utolsó.

■ RÓBERT PÉTER

ZENÉS
ISTENTISZTELET

a főtí kántorképző
orgonájáért

Rendhagyó zenés isten-tisztelet lesz a Deák téri evangélikus templomban

2007. június 2-án, 19 órakor:

BESZÉDES ZENE, ZENÉS BESZÉD

a főtí kántorképző orgonájáért.

Az istentisztelet egyes elemeit orgona-improvizáció gazdágítja, a bibliai olvas-mányokat és az igeihirdetést improvizáció illusztrálja.

Az istentisztelet kereteként elhangzik: J. S. Bach: Esz-dúr prelúdium és fuga

Orgonál:
Fassang László és Németh Csaba
orgonaművészek

Igét hirdet: Hafenscher Károly

A Jelenések könyve egy evangélikus lelkész olvasatában

Szentírásunk utolsó iratát is az egyház könyvének tekintem, vigasztaló, reményt keltő műfajként olvasom. Ám csaknem hetenként kapom különböző szekták kiadásában a *Jelenések könyve* félelmetes magyarázatát, a legfantasztikusabb címmel és stílusban. Rendszerint „horroriratrak” tekintik ezt a könyvet és *Dániel könyvének* próféciait, máskor álmoskönyvként vagy – „menetrendként” – a jövőről szóló iratként kezelik.

A rólapapok külseje tetszetős, kitűnőek az illusztrációk. Néhány jellegzetes cím: „Armagedon, a történelem nagy órája”, „A visszaszámlálás ideje végététel előtt”, „Csodálatos régészeti felfedezések a bibliai próféciaák hitelességét igazolják”, „A Jelenések könyve fenevadjai”, „Krisztus és az Antikrisztus örök harca”, „Miért van annyi szenvedés, ha Isten szeretet?”, „Mit gyűlöl a sátán?”, „Titokzatos Egyiptom”, „A vörös parázna”, „A túlélés egyetlen kulcsa” – és így tovább.

A kiadványok rendszerint angolszász eredetűek, magyar fordításuk megfelelő, a legtöbb az Amazing Facts („csodálatos tények”) nevet viselő kiadótól érkezik. Előállítóik ajándékokat is ígérnek azoknak, akik rendszeresen részt vesznek előadásaikon. Megnyerő mosolyú, sikeres embereknek látszanak az előadók. Árúsítanak multimédiás segédanyagokat, kapható náluk bibliai fogalmak szó-

A történelem viharai között is reménységet ébreszt, a természeti és történelmi katasztrófák között nem engedi elfelejteni, hogy a cél a mennyei Jeruzsálem, ahová megérkezünk, ahol urbanisztikai ártalmak nélkül egy jól megszervezett városban lehetünk a lakók, ahol láрма helyett harmonikus énekszó hallatszik. Isten lesz minden mindenekben. Tiszta víz, tiszta környezet, élhető élet vár minket, nem tömegsír – veszekedés, jajgatás, ellenségeskedés helyett megbékélt közösségi életben lesz részünk. A város világos, éjszaka sem lesz, nincs többé panasz, jajszó, kiáltás és halál. Isten bölcsessége ragyogja be a mennyei Jeruzsálemet. Mindenképpen kíváncsok városba érkezünk.

Tudom, hogy vannak ijesztő részletek is. Ezek rendszerint az apokaliptikus jellegű próféciaák képes nyelven megírt beteljesedései. Megjelennek ijesztő állatok, szörnyetegek, titokzatos számok, megfejthetetlen szimbólumok. Ami a jövőt illeti, inkább negatív, de nem ijesztő eseményekről beszél a könyv írója. Azt hangsúlyozza, ami nem lesz, ami elmarad, ami az új életre, teremtsére jellemző hiány. Itt a baj volt közel, és távolinak látszott az Úristen, ott ő lesz közel, és távol lesznek a bajok.

Szívesen olvasom a könyv bevezető része után azokat a körleveleket, amelyeket hét kis-ázsiai gyülekezetnek cím-

12. fejezete, Pál apostol *Efezusi levele* segíthet. Csodálom a nagyszerű, páratlan kifejezéseket, mint például a nyomorúságból érkezett hívők seregének leírását vagy a keresztény reménység pánikot, félelmet legyőző jó hírért. Urunk az alfa és az ómega, kezében tartja a múltat, a jelent és a jövőndőt. Ugyanakkor tudom, hogy a képek egy része túlesik az érzékelhető valóságon és fantáziánk befogadóképességén.

Luther Márton kétszer írt előszót a *Jelenések könyvéhez*, 1522-ben és 1530-ban. Az előbbi rövid ajánlás, az utóbbi részletes tartalomismertetés. Ne feledjük, hogy ő is a közeli végvárás forró levegőjében élt a 16. század első felében. Ő is figyelmeztet, hogy ez a könyv sem adja meg a jövőndő menetrendjét, és inkább az általános vigasztaló jellegét említi, mint a rémisztő részleteket. Az egyik Luther-értelmező szerint a hit és hitelenség párviadalaról van szó Luthernél, de reformátorunk nem a szörnyekre, hanem a Krisztusra hívja fel a figyelmet.

Az kétségtelen, hogy ez a titokzatos könyv az egyház történetében sok problémát jelentett. Már maga az a kérdés is, hogy bekerüljön-e a kánonba, vagy sem. Úgy tudjuk, hogy az orosz ortodox egyházban például nem lehet prédikációs textust választani ebből az újszövetségi iratból.

Végül, de nem utolsósorban a *Cselekedetek könyve* adja meg értelmezésünk alaphangját (ApCsel 1,7): „Nem a ti dolgotok, hogy olyan időkről és alkalmakról tudjatok, amelyeket az Atya a maga hatalmába helyezett.” Többféle fordítása lehet ennek a mondatnak. Például az egyik új római katolikus fordítás megváltoztatja a mondat szörendjét: „Az Atya saját tetszése szerint határozta meg a megfelelő napot, és nem ránk tartozik annak ismerete.” A tanítványok dolga, hogy a Lélek erejében részesülve tanúságot tegyenek Jeruzsálemben, Júdeában, Samáriában, sőt az egész föld végső határáig.

Vagyis Urunk helyreigazítja a tévedéseket rejtő, önkényes magyarázatokat, az isteni ítélet titkait, és figyelmünket a missziói parancs kötelezésére fordítja. Jézus tanúi mártírok a szó eredeti értelmében. Ez az óvás hasonlít ahhoz, amit másutt is olvasunk az *Újszövetségben*: vannak események, amelyeket még nem hordozhatunk el, és Isten véget halogató szeretetét megtérésre kell felhasználunk. Csak órá kell bízunk. Ne szekták ijesztgetésére, hanem a Szentírás evangélikus tanítására figyeljünk: ami Krisztusra utal, az a döntő!

■ HAFENSCHER KÁROLY (ID.)

A MAGYAR ÖRÖKSÉG DÍJJAL KITÜNTETETT

Evangelium Színház

DUNA PALOTA (Budapest V., Zrínyi u. 5.)

Heltai Jenő: Egy fillér

Álomjáték három felvonásban

SZEREPLŐK: O. Szabó István Jászai-díjas, Forgács Szilvia, Kárpáti Tibor, Szőlőskei Tímea, Martin Adél, Gyurin Zsolt, Farkas Tamás, Szoboszlai Éva, Lénárt László, Mucsi Sándor, Szabó Péter, Medgyessy Pál

RENDEZŐ: Udvaros Béla

TOVÁBBI ELŐADÁSOK:

május 19., 26., szombat délután 3 óra

június 3., vasárnap este 7 óra

Jegyárusítás mindennap az 1/250-5338-as telefonszámon, valamint hétfő, szerda, péntek délután 14–18 óra között a Duna Palota portáján (tel.: 1/235-5500).

Helyárak: 2200, 1700, 1400 forint.

Tanult tehetetlenségi szindróma Alkoholbeteg-mentő konzultáció

Éves megbeszélésüket tartották május 14-én az alkoholbeteg-mentő misszió munkatársai az Országos Egyházi Irodában. Beszámolót hallgattak meg a györkönyi Szőlőtő Alapítvány, az immár tizenöt éve működő Szarvasi Központi Misszió és más kisebb helyi szolgálatok munkájáról. A konzultáción többek között elhangzott, hogy a györkönyi intézet akár több évre is fogad rehabilitációra betegeket, a szarvasi misszió pedig évente három csendeshetet tart. Reménység szerint jövőre újabb rehabilitációs otthon nyílna nők számára – Sárszentlőrincen.

Országosan mintegy negyven evangélikus testvér segíti ezt a fontos missziót, együttműködve más felekezetekkel és társadalmi szervezetekkel. Az Evangélikus Missziói Központ a közeljövő-

ben a Missziói Bizottsággal közösen készülni kiadni egy füzetet *Akarsz-e meggyógyulni?* címmel, amely segítséget ad az érintetteknek és környezetüknek. Korábban már – tizennyolcezer példányban – megjelentettek missziós szórólapot is ebben a témában.

A konzultáció egyik résztvevője, dr. Sikó Zsuzsa orvos hívta fel a figyelmet arra, hogy megkísértheti a betegeket, segítőkét és környezetüket is az úgynevezett „tanult tehetetlenségi szindróma”; ez azt jelenti, hogy az érintettek – ahelyett, hogy továbblépnének – beleragadnak a rehabilitációs helyzetbe.

Ezzel a veszéllyel vélhetően nemcsak ezen a területen kell számolni, hanem egész egyházunkban is.

■ SZEVERÉNYI JÁNOS

A „titokfejtő kiadványok” illusztrátorainak egyik kedvenc témája – az apokalipszis négy lovasa

tára, tömör, egyszerű igazságok és próféciai magyarázatok gyűjteménye.

Bizonyára lapunk olvasói közül is többen kapnak hasonló tartalmú szórólapokat, ezért kívánok néhány mondatban szólni a titokzatos könyvről, a Biblia újszövetségi részének egyetlen próféta iratáról.

A *Jelenések könyve* alapján vigasztaló irat, Isten országának győzelmét hirdeti.

zett Urunk szolgálja. Nagyon szeretem a könyvben olvasható énekeket, Mózes énekét, a Bárány énekét, csupa Isten-magasztalást. A győztes Úr egyszerre áldozati bárány és jó pásztor, tudja és ismeri dolgainkat, nyomorúságainkat, és tud hasznos tanácsot adni.

A könyvet más iratokkal együtt érdemes olvasni: a *Zsidókhöz írt levél*, Ézsaiás, Jeremiás próféciait, *János evangéliumának*

ÉVENTE FÉLMILLIÓ ÚJ FERTŐZÖTT...

Magyar „leprafelelősök” közgyűlése

► A Lepramisszió hagyományos májusi közgyűlését idén Geoff és Karen Warne látogatása tette ünnepélyessé Magyarországon. A Nemzetközi Keresztény Lepramisszió (TLM) fél éve megválasztott főigazgatója – Geoff Warne – új-zélandi pénzügyi szakember, aki fiatalokora óta áll a lepramisszió szolgálatában. Korábban az új-zélandi Lepramisszió elnöke volt, most sorra látogatja azt a húsz országot, amelyben nemzeti bizottság működik. Az 1970-es évek elején dr. Dobos Károly református lelkész által megszervezett segítő munka mára már alapszabály szerint működő, ökumenikus alapokon álló országos mozgalommá vált Magyarországon is. A múlt szombati közgyűlésre eljöttek Budapestre a jelentős munkát végző Kárpátaljai Református Egyház leprásokat segítő missziójának munkatársai, Hánykócs Lénárd és Sponák Róbert lelkészek is. A jelenlévők közül a főigazgatón kívül ők voltak azok, akik személyesen is találkoznak leprás betegekkel.

Az Evangélikus Missziói Központ részéről Szeverényi János országos missziói lelkész, a református egyház missziói irodája nevében pedig Virág Enikő szociális referens köszöntötte az egybegyűlteket. Riskó Jánosnének, a Lepramisszió elnökének üdvözlő szavai után a jelenlévők számbavétele következett, melyből világosan kitűnt az ökumenikus összetétel: római katolikus, baptista, evangélikus és református gyülekezetek

egyaránt képviseltették magukat leprafelelőseik révén.

Geoff Warne igehirdetésében a Jairus leányáról és a vér folyó asszonyról szóló történetet vette alapul ahhoz, hogy megvilágítsa: Jézus gyógyítási módszere a Lepramisszió gyakorlata is, hiszen – hasonlóan az evangéliumbeli asszonyhoz – a leprás sem csak testileg beteg, hanem szegény és kirekesztett is. Jézus megérzi a hit érintését, az őt hátul-

ról, titokban érintőt maga elé állítja, időt szán a beteg meghallgatására. Így kell a leprás beteggel is törődni, de erre van szükségünk nekünk is, hiszen valamennyien Jézus gyógyítására szorulunk – mutatott rá az igehirdető.

Előadásában a főigazgató először ismertette a nemzetközi statisztikai adatokat. Ezekből kiderült: a Nemzetközi Keresztény Lepramisszió húsz országban dolgozik, és húsz országban végez adománygyűjtő tevékenységet. Évente mintegy tizenötmillió euróval gazdálkodik. A sok önkéntes mellett kétezzer fizetett munkatársa van. A londoni központú TLM a bevételek 50%-át Indiába, 25%-át Afrika-ba – főleg Nigériába –, 25%-át Délkelet-Ázsiába küldi. Húsz referencia-kórházat tartanak fenn, melyekben orvosok, ápolók szakirányú továbbképzése is folyik. Világszerte ötven kórházban van lepragyógyító osztály, illetőleg ambulancia. A kérdésre, hogy ez kevés-e vagy sok, önmagáért beszélő válasz, hogy Földünkön évente átlagosan öt-százezer új fertőzöttet fedeznek fel...

A Nemzetközi Keresztény Lepramisz-

sió tevékenysége háromirányú: az integrált közösségi munka, a fogyatékkal élők és az egészségesek közös életének megszervezése, a közegészségügy, népegészségügy fejlesztése (a hatóságokkal való együttműködés, a felvilágosítás, a rendszeres szűrővizsgálatok megszervezése) és a lelki munka: a kirekesztettek lelkgondozása, a gyógyító Jézusban való hit ébresztése, erősítése. A főigazgató számos szép példával mutatta be munkájuk eredményét, az új élet lehetőségeit, a reménytelenség-ből való kilábalást. „A cél – a lepra nélküli világ – ma már látható” – fejezte be beszámolóját Geoff Warne.

A közgyűlés további részében az elnöki és egyéb beszámolókból a megjelentek megismerhették a magyarországi munka eredményeit, hallhattak az új kezdeményezésként vidéki nagyvárosokban rendezett jótékonyági programok sikeréről és a további hasonlókra vonatkozó tervekről, valamint a Magyar Ökumenikus Segélyszervezettel (MÖSZ) való együttműködésről. Igazán megrendítő újdonságot a kárpátaljaiak beszámolója jelentett, hiszen ott

elő testvéreink szerény életszínvonaluk ellenére is sokat áldoznak az ukránban több helyen működő leprakórházak és -telepek megsegítéséért.

A Kárpátaljai Református Egyház leprásokat segítő missziója két állandó és tíz időszakos munkatárs részvételével közvetlen kapcsolatot tart fenn az orvosokkal és sok beteggel is. Anyagi támogatást nyújtanak az alapszükségletek kielégítéséhez, és Isten örömmüzenetét képviselik, illetve hirdetik orvosoknak és betegeknek egyaránt. Gyakran több ezer kilométert is utazniuk kell, hogy elvigyék adományait és a jó hírt betegeiknek. Tíz év alatt húsz tonna segélyt jutattak már el a tizenkilenc ukrán lepratelepre. Szolgálati stratégiájukról a budapesti közgyűlés résztvevői is olvashattak a *Fény a sötétben* című – fényképekkel illusztrált – kis kiadványban. Az ünnepi könyvhétre egyébként egy dr. Dobos Károly életéről szóló könyv megjelentése is várható: Miklya Luzsányi Mónika *Az igazak útján* című kötete a Harmat kiadó sátrában lesz kapható.

■ BENCZE IMRÉNE

HIRDETÉS

I. evangélikus borfesztivál

Révfülöp, Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ

Borfesztivál, -verseny és szakmai nap lesz június 8. és 10. között Révfülöpön, amelyre nagy szeretettel hívunk minden érdeklődő evangélikus borosgazdát. A versenyre csak palackozott borokat lehet hozni. Az első harminc gazda jelentkezését fogadja el a felvételi bizottság. A „megmérettetés” igényes, független zsűri jelenlétében, országos borverseny szinten zajlik.

Érkezés pénteken; borleadás 17 óráig a fajta és az évszámot megjelölésével (gazdánként legfeljebb háromféle bor; fajtánként három üveg).

Az előadásokat országos hírű szakemberek tartják. Vendégünk lesz Györe Dániel, az Agrárgazdasági Kutatóintézet elemzője; dr. Urbán András, a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának volt főtitkára; dr. Kállai Miklós tanszékvezető egyetemi tanár és dr. Májer János, a Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet badacsonyi telepének igazgatója.

Jelentkezni lehet az oktatási központ címén (8253 Révfülöp, Füredi út 1.), illetve e-mailben (revfulop@lutheran.hu). Jelentkezési határidő: május 22. (beérkezés). Részvételi díj teljes ellátással: 9500Ft.

HIRDETÉS

Az Evangélikus Külmissziói Egyesület meghívói

Május 21-én 17.30-kor dr. Juni Chungath, az indiai fatehpuri kórház keresztény igazgatója tart előadást *Keresztényként Indiában* címmel és Fischlné dr. Horváth Anna áhítatot a Magyarországi Evangélikus Egyház Budapest VIII., Üllői út 24. alatti székházának utcáról nyíló termében.

A szokásos nyári konferencia július 8-a, vasárnap délután és 11-e, szerda dél között lesz a piliscsabai Béthel Missziói Otthonban. Egyidejűleg ugyanott lesz a hatnapos gyermektábor is, melyre a 8–14 éves gyermekeket várják. Részvételi díj felnőtteknek 6600 Ft/három nap, gyermekeknek 6600 Ft/hat nap. Jelentkezni 1000 Ft előleg befizetésével lehet az EKME csekkszámlijára: 11711034-20804538. A külföldi előadók mellett az igehirdetések szolgálatát Joób Olivér és Menyess Gyula lelkészek végzik. Minden érdeklődőt szeretettel vár az EKME elnöksége.

HIRDETÉS

Felvételi felhívás

A Magyar Protestáns Tanulmányi Alapítvány felvételt hirdet Protestáns Felsőoktatási Szakkollégiumába. A Svábhegyen, kiemelt zöldövezeti környezetben, parkkal körülvett két épületben, egy fiú- és egy lánykollégiumban 50-50 diák nyerhet elhelyezést kényelmes, szobánként külön internetes kapcsolattal kialakított, fürdőszobás, egy- vagy kétágyas szobákban. A szakkollégiumról lásd bővebben: www.mpta.hu.

A szakkollégium az egyetemi vagy főiskolai képzésben jó tanulmányi eredménnyel részt vevő hallgatók protestáns szellemiségű szakmai képzéséhez kíván hozzájárulni. A szakkollégium célja, hogy a képzésében részt vevők egyetemi vagy főiskolai tanulmányaikon túlmenően délutánonként, esténként a szakkollégiumi képzés keretében szerezzenek ismereteket.

A szakkollégiumi tagságra pályázhat felsőoktatási képzésben részesülő egyetemi vagy főiskolai hallgató, valamint PhD-képzésben részesülő hallgató. A 2007-ben érettségizettek is pályázhatnak!

A kollégiumról és a felvételi jelentkezéshez szükséges adatokról, kérjük, tájékozódjon a www.mpta.hu honlapon, illetve érdeklődhet az 1/274-5394-es telefonszámon is mindennap 9-től 13 óráig. A jelentkezés beérkezési határideje: 2007. június 11.

HIRDETÉS

Az első...

A Fébé Evangélikus Diakonissza Egyesület történetében először rendezzük meg június havának második napján az országos Fébé-napot. Helyszíne Budapest XII. kerületében a budahegyvidéki evangélikus gyülekezet temploma (1122 Budapest, Kék Golyó u. 17.).

Isten igéjére való figyelemmel kezdődik az alkalom. Ezután Fébé, az első diakonissza életének és szolgálatának máig ható erejéről hallhatunk tudományos előadást, melyhez csatlakozóan bemutatjuk a Fébé-egyesület mai szolgálatát.

Szerény vendéglátás után színes emlékeket, az Isten csodálatos működésének bizonyosságait ismerhetjük meg az egyesület életéből. Kedves eseménynek ígérkezik a vendégek bemutatkozása, amelynek során megismerkedhetünk – többek között – a leendő finn testvérgyülekezetünk képviselőivel is.

A nap további részében sokak érdeklődésére számot tartó előadást hallhatunk az evangélikus kórház ügyének állásáról. Nem kevésbé izgalmas kérdés, hogy mai, posztmodernnek mondott világunkban miért és hogyan vállalja valaki a szerzetesi életformát. A nap végeztével Isten igéjével bocsátjuk útjukra a résztvevőket.

Szeretettel hívjuk és várjuk minden érdeklődő kedves testvérünket az első országos Fébé-napra.

Az egyesület vezetősége

PROGRAM

- 10.00: Istentisztelet – Ittész János püspök
- 10.45: *Fébé – az első diakonissza szolgálatának továbbélése hazánkban és a világban* – dr. Fabiny Tibor egyháztörténész-professzor
- 11.30: Filmvetítés; Bagolyirtás és a Siló szolgálatának ismertetése; új Fébé-könyvek bemutatása
- 12.30: Ebédszünet (a gyülekezet helyiségeiben szerény vendéglátás)
- 13.30: Emlékek az egyesület életéből: *Taschner Erzsébet* főnöksasszony-helyettes
- 14.15: Vendégek, közöttük a finn Siilinjärvi – leendő testvérgyülekezetünk – képviselőinek bemutatkozása
- 15.00: Kávészünet
- 15.30: *Lesz-e evangélikus kórház?* – dr. Cserháti Péter orvos
- 16.15: *A szerzetesi életforma létjogosultsága a Kr. u. 21. században* – dr. Deák Hedvig Domonkos-rendi nővér
- 17.00: Záróáhítat – Veperdi Zoltán

Atyafiak közegében

„Hogy meglássuk azt a cigány Jézust”

A Budai Ciszterci Szent Imre Gimnáziumban összegyűlteknek a nyírszőlősi EKG, azaz Egyedül Krisztus Gazdagít ének-együttes biztosította a lelkesítő zenei vezetést. Győrfi Mihály nyírszőlősi evangélikus lelkész és a vele érkezett fiatalok egész napos szolgálatukkal nagyban színesítették a *Együtt Európáért 2007* elnevezésű nemzetközi találkozó magyarországi rendezvényét.

A házasság és család témakörében végzett tevékenységéről számolt be például a Fokoláre mozgalom, a Házasság Hétvége, a Schönstatt családmozgalom, a Regina Pacis közösség és egy nyírszőlősi evangélikus család.

A szegények és hátrányos helyzetűek témakörében a Szent Egyed közösség képviselője és Dül Géza cigánypasztorációs katolikus lelkész beszélt tevékenységéről.

színeinek megismeréséről és elfogadásáról szól, melyen át Jézushoz kerülünk közelebb. A cigánypasztoráció során szerzett tapasztalatai alapján megállapította, hogy rendkívül fontos megértenünk egymás kulturális hátterét ahhoz, hogy egymás mellett élhessünk. Amíg mindenki csak a saját rendszerében gondolkodik, és nem tud átlépni a másik kultúrából, csoportból származó ember

A Szent Imre Gimnázium dísztermének színpadán a nyírszőlősi EKG énekegyüttes

A nap programja a műholdas adásra épült, a résztvevők a kivetítőn keresztül többször bekapcsolódhattak a stuttgarti eseményekbe. Megtekinthették a legutóbbi, 2004-es világtalálkozó óta napjainkig bejárt útról szóló videofelvételt, illetve meghallgathatták Andrea Riccardinak, a Szent Egyed közösség alapítójának, Chiara Lubichnak, a Fokoláre mozga-

Beszámolójukat egy roma gyermekek-ből álló dejtári táncscsoport fergeteges előadása színesítette. A kiengesztelődés témában a résztvevők megismerkedhettek a Chemin Neuf közösséggel, a városaink témakörében pedig az Ökumenikus Ifjúsági Iroda 72 óra kompromisszum nélkül elnevezésű akciójával, melynek evangélikus egyházunk is aktív résztvevője volt.

A résztvevők egy csoportja

lom életre hívójának és Ulrich Parzanyának, a ProChrist műholdas evangélizációs-rozat vezetőjének az üzenetét.

Ahogy a stuttgarti találkozó is a keresztények sokszínűségére épít, a budapesti találkozó szervezői is igyekeztek a széles merítésből sokakat megjelentetni – pódiumbeszélések folyamán bizonyágtételek hangzottak el, élettörténetekről és kezdeményezésekről hall-

Győrfi Mihály lelkész, az Evangélikusok Közössége az Evangéliumért (EKE) Alapítvány elnöke a közös ökumenikus szervezőmunka folyamán ismerkedett meg közelebbről a Fokoláre mozgalom tagjaival. A beszélgetéseik során kialakult lelki közösségben azt érezte, hogy az EKE-hez hasonló evangéliumi lelkesedésű atyafiakra talált.

Dül Géza számára a Fokoláre egymás

világába, addig ellenségeskedés lesz a földön. Pedig a karizmák, Isten ingyenes ajándékai arra ösztönöznek bennünket, hogy egyéni és közösségi szinten a testvériség és a közösség útján haladjunk. A kirekesztés nélkül való evangéliumi szeretet az, amely lehetővé teszi, hogy meglássuk azt a cigány Jézust – azaz a másik emberben Krisztust magát fedezzük fel, függetlenül bármilyen tőlünk eltérő külső vagy belső jellemzőjétől.

Ódor Balázs református zsinati ifjúsági tanácsos Lénárt Viktor evangélikus lelkésszel, akkori országos ifjúsági referenssel együtt részt vett a 2004-es stuttgarti világtalálkozón. Rendkívüli élmény volt számára az együttlét, amelynek során – amint mondta – „alapvető, de sokszor holt szlogenek elevenedtek meg”. A közösség, a kölcsönös szeretet fogalmait „tapinthatóvá” váltak. A jelenlévők újra átértékelték, hogy a Szentlélek szerte Európában bűvópatakként terjed. Ez az, ami valóságosan átforgatja, új-játeremt embereket, akiknek közösségeiben ezáltal testet ölt Krisztus szeretete – fejtette ki a református lelkész. A résztvevők újra elhitték, hogy nekünk, keresztényeknek igenis van feladatunk ebben a térségben, méghozzá az, hogy „lelket adjunk Európának”. A keresztények stuttgarti találkozóján jelenlévők megélték a jó értelemben vett tömeg erejét, az összetartozás érzését. „Az együttlét megerősített abban – fűzte hozzá Ódor Balázs –, hogy ne fogadjam el az egyházainkban oly gyakran hallható kifogást, hogy mi már csak ilyenek vagyunk. Ehelyett mindent meg kell tennünk, hogy valóban Krisztus egyházává, reménységjelekké legyünk mindennap. Ezzel tartozunk Európának és a világnak.”

■ FRENYÓ ANNA

Akarunk-e biciklizni?

Ismerik a viccet? Megy a nyuszika az erdőben, és egyszer csak azt látja, hogy egy giliszta biciklizik felé. Amikor egymás mellé érnek, csodálkozva kérdezi tőle: „Mit csinálsz, giliszta?” „Biciklizek” – feleli amaz. „De hát te nem is tudsz biciklizni!” – folytatja a nyuszika. „Tényleg!” – eszmél rá a giliszta, azzal puff, eldől...

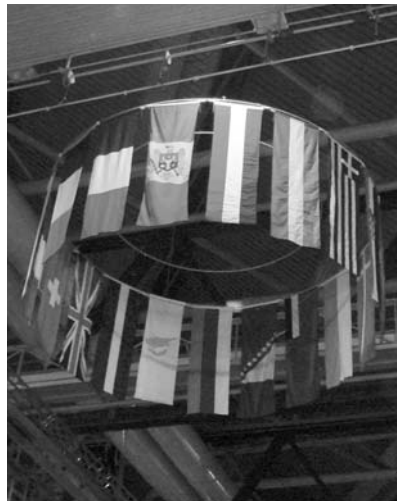
A stuttgarti Együtt Európáért 2007 elnevezésű találkozó résztvevői azonban jóval eltökéltebben fenti történetünk kishitű szereplőjénél. „Fittet hányagnak” a (szekularizált) világ hozzáállására, mely szerint az embereknek nincs szükségük Istenre, illetve arra a vélekedésre, hogy a különböző felekezetek különben is képte-

lenek az együttműködésre. Ehelyett azt mondják, hogy az egyesült Európa, illetve az európai keresztények egysége – valamint a testvériség, a kiengesztelődés és a béke – nem utópia. Hisznek abban, hogy a keresztények – a felekezeti különbözőségek ellenére – a föld sója lehetnek.

Ahogy a találkozó záróüzenetében is olvashatjuk, igent mondanak az életre, a családra, a teremtet világra, a méltányos gazdaságra, a szegényekkel és a kirekesztettekkel való szolidaritásra, a békére, az egész társadalom iránti felelősségre és a mindezek megvalósításáért való együttműködésre. A biciklizésre...

Mi mit mondtunk erre?

■ – VITÁLIS –

Stuttgarti dekoráció

FOTO: VITÁLIS JUDIT

Mezítelenül

„Igyekezze már, örökké rád kell várnál!” – mondja az anya, egyre türelmetlenebbül. „Megyek már, megyek már!” – feleli a lány, Zsófia, minden különösebb lelkesedés nélkül. Mindig így van ez, amikor vásárolni mennek. Ki nem állhatja az egész hercehurcát, a keresést, a ruhapróbát. „Van néhány dolog, amit még mindenképpen meg kell vennünk, mielőtt elutazol!” – hallja anyja ellentmondást nem tűrő hangját. Nincs mit tenni, elindulnak...

Bár tavaszodik, így a reggeli, kora délelőtti órákban azért még hűvös van odakinn. Gyorsan eléri a megállót, és felszállnak a villamosra. Zsófiának nincs kedve beszélgetni, csak néz ki az ablakon; szürke utcákat, régi házakat és néhány embert lát, akik vagy sietnek, vagy épp kényelmesen sétálgatnak. Egyik megállót követi a másik. A kép nem változik: emberek, utcák, házak. Az egész valahogy mégsem untatja, élvezi, ahogy egyfajta békeség születik meg benne.

„Nézd!” – ébreszt fel édesanyja hangja, mikor már majdnem elalszik. „Mezítláb van!” Felpillant, és már ő is látja. Egy férfi az. Még nem öreg, de már nem is olyan fiatal. Piszkos az arca és a ruhája, a haja és a szakálla már régen nem láthatott ollót, fésűt. Tényleg nincs rajta cipő, koszos, csupasz lábbal rohan keresztül az úton. „Szegevény fickó!” – sóhajt az édesanya, de a lánya már nem figyel oda rá, gondolatai messze kalandoznak. Azon töpreng, hogy neki mindene megvan, ennek a férfinak pedig láthatóan szinte semmije sincs a rajta lévő ruhán kívül.

A villamoson tovább zötykölődve azonban nem a nehéz gazdasági helyzet miatt szomorkodik. Hanem arra gondol: nem véletlen tehát, hogy aznap reggel, csendessége idején épp Jób történetéről olvashatott a Bibliában. Jób nem a maga vagy mások hibájából lett földönfutóvá, mint ez az ismeretlen, hanem az Úr tette próbára a hitét azzal, hogy elvette tőle

mindenét, amiye csak volt, a gyermekeit éppúgy, mint az anyagi javait. „Jób ekkor föllált, megszaggatta köntösét, és megnyírta a fejét. Azután a földre esve leborult, és így szólt: Mezítelen jöttem ki anyám méhéből, mezítelen is megyek el. Az Úr adta, az Úr vette el. Áldott legyen az Úr neve!” (Jób 1,20–21) Még nyomorúságában sem átkozta Teremtőjét! Pedig milyen könnyű lett volna megtagadni Istent ebben a nehéz helyzetben! Zsófia tudta, hogy az ő számára már sokkal kisebb nehézség is elegendő lett volna ahhoz, hogy meginogjon a hite.

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ – FOTÓ: GAZDAG ZSUZSANNA

A lány elmélkedésének a hangszóróból érkező felszólítás vetett véget, amely jelezte, hogy elérték a végállomást. Le kellett szállniuk, felállt hát ő is a helyéről, mint a többiek, és útjára indult. De a nemrég látott férfit és Jóbot még sokáig nem tudta kivenni a fejéből. Cikáztak benne a gondolatok; a ruhák, amelyeket meg kellett venniük, már eddig sem nagyon érdekelték, a nemrég látott szemvillanásnyi, ám számára sokat jelentő epizód után pedig még kevésbé. Mezítelen jöttem ki anyám méhéből, mezítelen is megyek el. Mindazt, amit csak vásárolok, összegyűjtök, fontosnak tartok, nem vihetem magammal, ha meghalok – tűnődött tovább,

és összeolvadt benne az ismeretlen sorsa a Szentírásban olvasott történettel.

Kezdet és vég, születés és halál. Ez lenne minden? Nem, igenis van még valami a két véglet között. Az élet maga – tele feladatokkal, kérdésekkel, örömmel és csalódással. És a hálaadás lehetőségével. A köszönetmondással minden jóért, ami csak adatik. De aznap este a lány érezte: köszönettel és hálával tartozik Istennek azért is, mert mindig vele volt – és Zsófia biztosan érezte és tudta, hogy mindig vele is lesz – a kísértések és pró-

batételek idején. Hiszen ezeket is Isten engedi meg, hogy rajtuk keresztül formálja személyiségünket, és erősítse hitünket.

Miután hazaértek, először segítenie kellett a ruhák ki-, majd a bőrönd becsomagolásában. Igyekezett, ahogy csak tudott. Alig várta, hogy egyedül lehessen, és imádkozhasson. Imádkozhasson a dél előtt látott férfi sorsának jobbra fordulásáért, és megköszönje mennyei Atyjának azt, ami korántsem természetes: hogy az élet nagy kalandját vele együtt élheti meg örömben és bánatban, kísértésben és a gondtalan napokon egyaránt.

■ G. Zs.

A Szentlélek szólt Szárszón

Másfél évvel ezelőtt beosztott lelkész érkezett a gyülekezetbe a lelkipásztor mellé. Az új szolgálattévő egyéni talentumait és a helyi igényeket figyelembe véve gyorsan ki is alakult a munkamegosztás. Kezdetől fogva a látogatások jelentették számára az egyik fontos területet, s praktikus okokból főleg a kisebb területű és kisebb lélekszámú filia evangélikus lakóit kereste fel. A lelki-gondozói beszélgetések, a kis konyhában tartott úrvacsorai istentiszteletek, a kedves vagy éppen megrázó élmények eredményeként gyakran vitte név szerint is az Úr elé a rábízott testvéreket. A május 7. és 9. között Balatonszárszón

szolgáit is formálni és misszióba küldeni akarja.

Ezúttal a lelkészek álltak az ige keresztüztüében. Istennek azok a gyermekei kaptak intést, akik „hivatalból” mondják az evangéliumot, szavuk mégis olykor erőtlennek tűnik. A hiba ilyenkor nem a ránk bízott kincsben van, hanem valamilyen konkrét – letenni nem akart – bűnünk okozza. Akkor nincs ereje annak, amit hirdetünk, ha valami elromlott, és nem akarjuk, nem merjük rendezni Istent előtt. Az életrendezés tehát az első. A Lélek indít erre, s a tűz az, amely éget és tisztít ilyenkor erőtlenségünkben, közönyösségünkben.

FOTÓ: BÓJTOS ATTILA

tartott országos lelkészkonferencia után azonban egészen máshogy tért vissza gyülekezetébe – különösen is a kicsiny kis leánygyülekezetbe. A Szentlélek munkáját tapasztalta, mely elhívást adott, felforrósította szívét, s konkrét irányt mutatott, amely már nemcsak az egyes hívekhez küldte, hanem ahhoz a közösséghez, amely most még erőtlén, de sok imádsággal, közös munkával és Isten áldásával növekedésnek indulhat...

Pünkösöd közelsége és a szolgálatunkban sokszor tapasztalható erőtlenség miatt a lelkészkonferencia témája ezúttal a Szentlélek volt – az a Lélek, aki Isten

Csak ilyen megújulás után fordulhatunk mások felé. A megelevenedés utáni vágy és a tenni akarás készsége nélkül nincs nagy hajtóereje a misszióknak. „Befektetés nélkül nincs profit” – hangzik a gazdasági életből jól ismert megállapítás, de igaz ez a lelkiekre is. Sok energiát, imádságot kell befektetni a missziói munkába, és készülni kell arra, hogy amikor ébredés történik, akkor legyen, aki segíti a gyülekezetet keresőket. Munkatársak kellenek, akik hitben járnak, a Lélektől kapják az elhívást, és gyakorlati útmutatás alapján tudnak szolgálni. Az egyházvezetés felelőssége is, hogy legye-nek bibliaiskolák, munkatársképző tan-

folyamok, de az adott gyülekezet hatásköre és lehetősége, hogy segíti-e például a házi csoportok létrejöttét, rajtuk keresztül a hívek növekedését és azt, hogy mindenki (!) megtalálja a feladatát.

„Ha a Balatonon hajóközünk, hiába várjuk, hogy beugorjanak hozzánk a halak!” – Ugyanígy az embereket is sokszor hiába várjuk templomainkba. Nem jönnek. Nekünk kell kapcsolópontokat találnunk hozzájuk, például karitatív vagy szociális szolgáltatáson keresztül, „barátságos gyülekezettel”, netán – a civil szféra segítségét is kihasználva – a társadalomban való jelenléttel.

Mindez tervezést igényel. Kell, hogy legyen egy missziós stratégia, amikor lelkészként tudjuk, és a gyülekezettel világosan tudatjuk, hogy hova szeretnénk eljutni. Tarthatatlan ugyanis az a hozzáállás, hogy „mindegy, mit, csak csináljunk valamit!”.

Építhetünk kapcsolatainkra, vagy kihasználhatjuk az élethelyzetből adódó lehetőségeket is. A hívó pedagóguson keresztül a tanári kar is megszólítható, vagy például egy kisgyermekes anyukának testhezálló feladat a baba-mama kör megszervezése.

A szárszói lelkészkonferencia evangélicizáció volt; nemcsak beszélünk a Szentlélekről, hanem csodálatosan tapasztalhattuk is jelenlétét. Volt mondanivalója, és ezt elég egyértelműen közölte: a megváltó Krisztusra mutatott, és új lendületet adott. Ugyanakkor ez a három nap szakmai szempontból is nagyon tartalmas volt. Az evangélikus és más felekezetű előadók gyülekezetépítési modellek, gyakorlati ötletek széles skáláját mutatták be, melyek között ki-kitalálhatott magának valót.

Nagy szükségünk volt minderre. Az elcsípett beszélgetésrészletek alapján úgy tűnt számomra, hogy a jelen lévő ötven-hatvan lelkészből sokan hasonlóan gondolták, s nem voltam egyedül azzal sem, hogy másként indultam haza, mint ahogy érkeztem. Ezt a változást a gyülekezet egyébként hamar észrevette...

■ HULEJ ENIKŐ

HETI ÚTRAVALÓ

Krisztus mondja: Ha felemeltetem a földről, magamhoz vonzok mindeneket. (Jn 12,32)

Húsvét ünnepe után a hatodik héten az Útmutató reggeli és heti igéi az e földön élő s szolgáló gyülekezet sorsáról és feladatairól szólnak. Isten megdicsőíttetése megy végbe Jézus kettős felemeltetésében; a keresztre feszítés következménye: húsvét, a mennybemenetel; pünkösöd. Pünkösöd börténében mi mást tehet az Ura vonzásába került tanítvány? Trónusod elé járulok, ím: „Halld meg, Uram, hívó hangomat! Könyörülj rajtam, hallgass meg!” (Zsolt 27,7) S fohásza nem marad válasz nélkül: „Az Úr gazdagon megáld mindenkit, aki őt segítségül hívja.” (Róm 10,12; LK) Ez a Szentlélek missziója: az igazság Lelke az Atyától származik, és a Fiúról tesz bizonyosságot. Aki újjászületésekor megkapta az Atya-Fiú Lelkének ajándékát, sem tehet mást: „ti is bizonyosságot tesztek” e világban azok között, akik még „nem ismerték meg sem az Atyát, sem engem” (Jn 15,27; 16,3) – bátorít Urunk. Az üldöztetés és a vértanúság idején Luther ebben látja a Szentlélek aktuális szolgálatát: „Én más Vigasztalót küldök néktek; az igazság Lelkét, aki teljes elhagyatottságban és rettegető nyomorúságban is meg tud vigasztalni, s vigasztalása örök.” Pál a Szentháromság Istenhez imádkozik a szentekért és értünk is, hogy megismerjük „Krisztusnak minden ismeretet meghaladó szeretetét” (Ef 3,19). Jézus szeretetének szélessége a világ, hosszúsága az örökkévalóság, mélysége a kereszthalál s magassága a menny! Mindezt megtapasztalni nem lehetetlen, ha ő lakik szívünkben a hit által. Már fogságba vitt népének megígérte Isten, hogy hazatérnek, és új Lelket nyernek: „Egy szívet adok majd nektek, és új lelket adok beléjük, (...) és hússzívet adok nektek, (...) én pedig Isteniük lesznek.” (Lásd Ez 11,19–20!) Isten újszövetségi gyülekezetére is vár még a nagy megpróbáltatás, a hit próbája! Az üldöztetés „alkalom lesz nektek a tanúságtételre” (Lk 21,13), az Uratokról szóló örömhír továbbadására. Jézus így bátorít a vallástételre: „...ha valaki vallást tesz rólam az emberek előtt, az Emberfia is vallást tesz arról az Isten angyalai előtt.” „...de aki a Szentleket káromolja, annak nem bocsáttatik meg.” (Lk 12,8.10) Mi is a Szentlélek elleni bűn? Az, ha valaki tudatosan azt állítja, hogy Isten Lelke a sátán, s Jézus a csodáit, az ördögök kiűzését nem a Szentlélek által, hanem Belzebubnak, az ördögök fejedelmének a segítségével tette (lásd Mt 12,32 és Mk 3,29). Mit tettek a tanítványok a Lélek eljövételére várva? „...valamennyien egy szívvel és egy lélekkel kitaróan vettek részt az imádkozásban”, és sorsvetés által Mátyást választották apostollá Júdás helyére, hogy „még valaki tanítja legyen” velük együtt az Úr Jézus feltámadásának (ApCsel 1,14.22). Mit tett Jézus a halála előtt? Jánosra rábízta édesanyját: „Asszony, íme, a te fiad!” „Íme, a te anyád!” (Jn 19,26.27) Már pünkösöd előtt felzeng a próféta látomásában Istenünk csodálatos ígérete: „Nem hatalommal és nem erőszakkal, hanem az én lelkemmel! – mondja a Seregek Ura.” (Zak 4,6) Kérjük: „Isten élő Lelke, jöjj, áldva szállj le rám...” (EÉ 244,1)

■ GARAI ANDRÁS

Érettségi 2007

Az érettségire nagy sebbel-lobbal készültem, bár ami az ijedséget illeti, nem volt félnivalóm. Azt tudni kell, hogy én izgulós fajta vagyok, most mégis nyugodt voltam. A tanulás szempontjából próbáltam mindent megtenni, ami tőlem telik. Na persze nem vittem túlzásba, mert nem erősségem a szorgosság e téren. Nekem személy szerint nem tűnt olyan nehéznek, és így utólag visszatekintve nincs aggódni valóm sem. Azért valamit el kell mondanom...

Mivel én keresztény vagyok, volt egy kis segítségem is, amely – sok ima hatására – Istentől érkezett. Így tudtam megőrizni a nyugalmamat és józan fejjel gondolkodni. Minden reggel elolvastam az aznapi igét, és imádkoztam.

Az írásbeli részből még hátravan a választott tárgy, és utána már csak a szóbeli vár ránk, ami érdekes lesz. Ahogy végignéztam az osztálytársaimon, láttam rajtuk a bizonytalanságot és az aggodalmat – valószínűleg nem volt mindenki olyan biztos a dolgában, mint én. Ha ismernék Istent, valószínű, hogy az ő dolguk is ilyen egyszerű lenne. A suliban az utóbbi napokban ballagás előtt nagy volt a hajtás, mindenki teljes erőbedobással tanult, na és persze felett.

Úgy érzem, az ember ilyenkor tud a legtöbbet, mivel az érettségén több területen kell számot adni a megszerzett tudásról. Így a diákoknak osztott figyelemmel kell mindazt elsajátítaniuk, amit tanáraik óráról órára átadtak nekik. Ezért joggal mondhattuk, hogy az érettségi vizsga valóban az ember érettségéről szól, óriási próbatétel és egy

SZÓSZÓRÓ

Ifjúságirovat-gazda: Györe Balázs

lépcsőfok az életben. (Bár ma már nem sok mindenre használható, mivel szinte alapkövetelmény a szakmunkás-bizonyítvány mellett a boldogulás színpadán.)

Elmúltak a gimiben töltött évek. Egyesek számára ez azt jelenti, hogy végre túl vannak rajta, és alig várják, hogy békén hagyják őket. De vannak olyanok is, akik számára ezek az évek fontosak voltak. Úgy érzik, elmúlt valami, ami hiányozni fog, ami fontos volt a számukra, mert hangulata volt, mert egy kis szeleburdiságot, bezártságot, egyben mégis határtalan szabadságot jelentett – a fiatalság legszebb éveit. A bulik, a másnapi doga vagy felelés miatti izgulás, a buszozás a suliba és haza – mindezeknek az évek során nem tulajdonítunk kifejezetten értékét.

A diák csak akkor veszi észre, hogy mi is az, ami elmúlt, amikor már vége van, és szíve sóvárogva hiányolja mindazt, amit azelőtt mindennap átélhetett. Ilyenkor már késő, és csak az a gondolat röppen át minden szorgos kis hangya fejében, hogy egy picit öregebb lettem, egy picit többet tudok, mint tudtam, és hiányozni fog, mert jó volt.

■ DARÓCZI LÁSZLÓ

HIRDETÉS

Meghívó férfikonferenciára

Piliscsabán, a Béthel Missziói Otthonban június 8-tól 10-ig, péntek déltől vasárnapig férfikonferenciát tartunk. Evangélikus, református és római katolikus vál-lású előadókkal járjuk körül a férfilelek rejtelmét, és keressük a szolgálat területeit. Az előadásokon kívül lesz fórum, áhítat, gyalogtúra és íjászat.

A hétvégére való tekintettel különösen várjuk apák és fiak jelentkezését. Részvételi díj: 4400 Ft (szállás és teljes ellátás) + 400 Ft ágynemű-használati díj. Egy-napos részvételle is van lehetőség! Mindenkit szeretettel várunk!

Jelentkezés Koháry Ferenc férfinmissziói referensnél (9155 Lébény, Iskola u. 2.; tel./fax: 96/360-013; egyházi mobil: 20/824-7122; e-mail: kohary@enternet.hu) vagy az Evangélikus Missziói Központ címén (1164 Budapest, Baththyány Ilona u. 38-40.; tel.: 1/400-3057; egyházi mobil: 20/824-5841; e-mail: evmis@lutheran.hu). A részletes program letölthető a <http://misszio.lutheran.hu/> honlapról.

Péter Jenő

1938–2007

Péter Jenő 1938. március 24-én született a Somogy megyei Zselickisfaludon. Nővérével együtt szeretetben és hitben nőttek fel. A háború utáni években Tabon laktak; ez számára nagyon kedves hely maradt egész életében. Lelkésze *Jakus Imre* volt, akit szeretett és tisztelt. Az általános iskola befejezése után jó tanulmányi eredményei ellenére sem jutott neki hely a síófoki gimnáziumban, így tizenhétéves korában az iskolapad helyett a nehéz téglagyári munkát kellett választania.

1953-ban a debreceni református gimnáziumba nyert felvételt. Időközben a család Tabról Dabronyba költözött, ahol az édesanyja szülői háza állt. Itt *Bárdossy Jenő* volt Péter Jenő lelkesze. Érettségi után erdőmérnöki főiskolára jelentkezett, azonban helyhiány miatt elutasították. Ezek után egy évig Budapesten, a 4. számú autójavítóban dolgozott mint raktáros. Itt többekkel barátságot kötött; egyikük, *Sasvári Ignác* beszervezte a természetjárók szövetségébe, és minden szabad idejüket kihasználva járták a pilisi és a nógrádi hegyeket. Ez alatt az egy év alatt számtalanszor meglátogatta barátait az Evangélikus Teológiai Akadémián; 1958-ban maga is beiratkozott az intézménybe. A gimnáziumban elkezdett sportolást a teológián is folytatta.

Az 1960-as évek elején az Állami Egyházügyi Hivatal az akadémián is elkezdte a tisztogatást. A „feketelistán” Péter Jenő neve is szerepelt, a professzorok azonban kiálltak mellette. Ez még inkább erőt adott neki ahhoz, hogy azt az utat, amelyre vállalkozott, amelyre Isten elhívta, még hűségesebben végezze. A kötelező szuplikációkról hazatérve minden egyes általa meglátogatott gyülekezeetről pozitívan nyilatkozott, annak ellenére, hogy az úgynevezett határsávbán lévő gyülekezetek meglátogatása közben is számtalan akadályt gördítettek a szolgálata elé. Ő ezt a nehézséget is bátran és szívósan vállalta.

1963-ban szentelte lelkésszé őt dr. *Vető Lajos* püspök Budapesten. Első szolgálati helye Komárom volt, itt három hónapig szolgált. Majd később Tét követtezett – itt hét hónapig volt –, végül a dunántúli születésű fiatal Ózdra került, ahol két évig segédlelkészkedett *Virágh Gyula* esperes mellett. 1966-ban a Cserehát kapujába, Fancsalra helyezték, amelynek huszonnyolc szóróványa volt, köztük olyan hely is, ahol csupán

két evangélikus lélek lakott. 1967-ben itt kötött házasságot *Bortnyik Irénnel*, aki egész életén át hűséges társa volt. Házasságukból két gyermek született: *Judit* és *Attila*.

Négy unokája született, két fiú és két leány. Betegsége idején erőt adott neki a gyerekekkel, unokákkal való találkozás. Életének utolsó tizenhétéves évében komoly érsebészeti beavatkozásokon esett át, mindezek ellenére azonban fiatalos lendülettel végezte szóróványlelkész munkáját, és szervezte az encsi templom építését; az új épületet 2005 októberében *D. Szezik Imre* püspök szentelte fel. A szentelésen ő is szolgálhatott, és örömmel adhatta át a templom kulcsát utódjának, *Gerlai Pál* lelkésznek.

Nehéz terepen szolgált, de az abaúji emberek egyszerűsége és szeretete közel negyven évig Fancsalon tartotta. Húsz esztendőn át dolgozott másodállásban könyvelőként a helyi termelőszövetkezetben. Meketett volna más gyülekezetbe is lelkésznek, de a fancsaliak szeretete nem engedte. A Borsod-Hevesi Egyházmegye diakóniai előadója volt hosszú évtizedeken át. Amíg tehetette, nyugdíjas éveiben is minden vasárnap hallgatta fiatal szolgatársa igehirdetését. Fancsal községért való fáradozását a helyi képviselő-testület „Pro Fancsal” kitüntetéssel ismerte el.

Az Úr április 29-én hazahívta gyermekét... Temetése május 7-én volt Fancsalon, harminchárom szolgatárs, valamint a testvéregyházak lelkészeinek részvételével. A temetési szertartáson *Gerlai Pál*, valamint *Sándor Frigyes* esperes hirdette az igét. Az esperes *Ézsaiás próféta* könyve 49. részének 15–16. versét olvasta föl: „*Ha mások megfedekeznének is, én nem feledkezem meg rólad! Íme, tenyverembe vételek be...*”

■ KUTYÉJ PÁL ALBERT

Óvónők Augsburgban

► **Hogyan ünneplik a bajor evangélikus óvodákban a reformációt? Augsburg városában mely épületek kötődnek Luther Mártonhoz? Ezekre a kérdésekre is választ kaphattak május 10. és 13. között a bajor és a magyar evangélikus óvónők – immár ötödik alkalommal megrendezett – továbbképzésének résztvevői. A Németországban töltött napok tapasztalatairól lapunk Hesz Erzsébet, egyházunk oktatási osztályának szakreferensét kérdezte.**

– Bajor vendéglátóink igen tartalmas programmal várták a nyolcfős magyar küldöttséget. A háromnapos együttlét témája az volt, hogy miként ünneplik az egyházi óvodák az ünnepeket. Ez valójában a korábbi továbbképzés témájának lezárását jelentette, legutóbb ugyanis csak az egyházi esztendő nyári időszakig jutottunk el. Most a nyárbúcsúztatás-őszköszöntést, a reformációról való megemlékezést, *Szent Márton*, valamint a Mikulás napját vettük számba. Mind-egyik nevezetes nappal kapcsolatban

egy-egy témafelvezető előadást, illetőleg *Luther Márton*, *Szent Márton* és *Szent Miklós* életéről szóló történeteket hallgattunk. Ezután ötletbörze keretében cseleltük ki tapasztalatainkat, azt, hogy ki miként szokta megtartani óvodásaival az adott napot.

– *Volt-e olyasmi, ami az újdonság erejével hatott az Önök számára?*

– Érdekes módon a bajor óvodákban nem szokás megemlékezni a reformációról. A magyar ötleteket hallva azonban elhatározták, hogy ettől kezdve ők is fel-

veszik ezt az óvodai programba. A mi óvónőink viszont sokat tanultak házigazdáink nyárbúcsúztató-őszköszöntő ötleteiből, és szívesen hallgatták a *Szent Márton-ünnepek*ről elhangzottakat is. Nagy élményt jelentett az Augsburg városában tett séta, melynek során a *Luther Márton*hoz köthető helyszíneket kerestük fel.

– *Úgy tudom, a bakonycsernyei evangélikus óvoda kiüldöttének különösen is fontos volt ez az út...*

– Igen; most találkoztak először személyesen az augsburgi Kolumbusz-óvodával, így kezdetét vehette a testvérkapcsolat. Mivel a közös programba is beiktatták ezt az óvodalátogatást, mindannyian láthattuk a két egyház közötti együttműködés legújabb helyszínét, és együtt örülhettünk, hogy a bajor és a magyar óvodák között eggyel több a közös pont. ■ BoZsu

„Ne szűnjetek meg hálát adni!”

Evangelikus tér és piac az egyházmegyei találkozón

► **Egyházmegyei találkozót rendeztek Kőszegen május 13-án. A Vasi Egyházmegye minden gyülekezete kapott meghívást erre a napra: részvételi lehetőséget az együttműködésre, gondolkodásra, az együttlét örömére és az identitástudat kifejezésére, megerősítésére. A kőszegi templomban a pót-székeken is ültek – közel nyolcszázan voltak együtt –, amikor tíz órakor megkezdődött az ünnepi istentisztelet.**

Baranyáyné Rohn Erzsébet helyi lelkész és *Rostáné Piri Magda* esperes köszöntötte az egybegyűlteket, és adta meg a találkozó alap gondolatát azzal, hogy örömet fejezte ki az együttlétre hívó szó eredményességét látva. Az istentisztelet alatt többször fölhangzott a kőszegi gyülekezeti énekkar és a szombathelyi liturgikus kórus éneke, mely a zene nyelvén erősítette az együtvé tartozás örömét.

Ezután *Verasztó János* missziós lelkész igehirdetése következett. *Ne szűnjetek meg hálát adni!* – hangzott Rogate vasárnapján a választott ige (Kol 4,2b). Mindenért, a körülöttünk lévő, legapróbb, legtermészetesebbnek tűnő dolgokért is hálát kell adnunk – figyelmeztetett az idézet alapján értelmezésére a répcelaki lelkész. Ne szűnjetek meg! Meg ne szűnjetek! A magyar nyelv sokszínűségében rejlik lelki megerősítést gondolta-gondoltatta tovább a prédikátor, amikor az evangélikusság megtartó erejéről, annak szükségességéről beszélt.

Szavainak megerősített visszhangja volt a délután programja. Négy helyszínen négy – az alapigére rezonáló – előadás közül lehetett választani.

„Szerte az egész világba” – e címet adta találkozójának az Evangélikus Külmisziói Egyesület (EKME). *Gaál János*, az

egyesület ifjúsági felelőse ez alkalommal beszámolt külmisziói munkájuk lélekel megélhető eredményeiről.

Mindeközben *Gregersen Labossa György* lelkész gyűjtötte maga köré azokat az érdeklődőket, akik a diakóniai munká-

D. Keveházi László és *Rostáné Piri Magda* tartott előadást. A nyugalmazott esperes – miközben időben végigvezette a hallgatóságot a 16. századi visszanyúló történelmen – arra világított rá: Vas megye egykor nemcsak a Vasi Egyházmegye,

ról szerettek volna hallani. A gyülekezetcentrikus diakóniában jelesen elől járó vasiak már példát adnak a németországi gyülekezeteknek is. „Sokszínű, de egyre felelősségteljesebb a mi munkánk” – összegezte a tennivalókat a szombathelyi lelkész.

Ezzel párhuzamosan tartotta koncertjét a remek akusztikájú templomban a *Vekker együttes*. Alapító tagja, ötletgazdája, az ifjúságot összefogó és az éneket betanító-előadó lelkész, *Verasztó János* és tanítványai teli padosorok előtt szolgáltak. Minden énekükből a hívó szó csendült ki: „Jöjj, Uram!” A templom falai és az értő hallgatóság egyszerre visszhangozták a megértett, megérett gondolatokat.

Mindeközben *Vasi múlt és jövő* címmel

■ NÉMETH IBOLYA

Hibaismétlés, avagy Jókai után szabadon

Múlt heti lapszámunkban tudósítottunk arról, hogy a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület területén szolgáló énekkarok részére szervezett Cantate vasárnapi körutastalkozó helyszíné az idén Keszthely vált. A híryanagba azonban a tavalyi hiba csúszott, ugyanis az egyházkerület elnöksége ezúttal sem *Weltler Ödön*ről, a néhai rajkai, majd ágfalvi lelkészről nevezett el emléklapoktetet, hanem bátyjáról, *Weltler Jenő*ről, a Zeneakadémiát végzett kántorról, a Lutheránia egykori karnagyáról.

Bár a sajnálatos névelírásért a szerző természetesen ezúton is elnézést kér, e nevek felcserélése talán másokban is felidézí *Jókai Mór* híres regényét. A *köszív ember fiaiban* hasonló keresztnevetestvérek cserélnek szerepet, így Ödön helyett – önfeláldozó módon – Jenő

vállalja az ítéletet. E sajátos corrigenda végén azért álljon itt a helyes mondat: „A zsúri idén a répcelaki gyülekezet kó-

rusának (*képünkön*) ítélte oda a Weltler Jenő-emléklapoktetet.”

■ MENYES GYULA

■ Összeállította: BODA SZUSZA

Édes élet – avagy a cukorról, a mézről és az édesítőszerekről

A cukor olyan élelmiszer, melyet semelyikünk sem számírna szívesen étrendjéből. Egészen pontosan az *édes íz* az, amit születésünktől fogva kedvelünk, hiszen már az anyatej is édeskés. De hogy a cukor megédesíti-e az életünket, az már más kérdés. Míg az 1900-as évek elején fejenként évi 1-2 kilogramm cukorfogyasztást jegyeztek, addigra mára ez több mint 50-60 kilogrammra emelkedett (Amerikában évi 69 kilogramm). Nem nehéz eldönteni, vajon jó irányú és mértékű-e ez a növekedés, vagy sem.

A *cukorbetegség* Magyarország egyik vezető betegsége, mely nem más, mint a hasnyálmirigy inzulintermelésének felborulása. Az *inzulin* meghatározó szerepű hormon, mely számos ponton befolyásolja a szervezet működését. Ha túl sok *gyorsan felszívódó szénhidrátot* fogyasztunk (fehér liszt, fehér cukor és a belőlük készített tészták, sütemények, édességek), vércukorszintünk gyorsan megemelkedik, ami maga után vonja az inzulin fokozott termelődését. Hamarosan a vércukorszint csökkenni fog, és mi sóvárgunk valami után, ami hirtelen újra megemeli. Szervezetünkben lassanként felborul az egyensúly; a hasnyálmirigy hiába próbál fokozottan működni, a vércukorszint tartósan emelkedett lesz, és kialakul a felnőttkori cukorbetegség, mellyel együtt jár a magas vérnyomás és egy sereg más betegség is.

Az „édes méreg” olyannyira be tud épülni az ember mindennapiába, hogy már észre se vesszük kéretlen jelenlétét. Szinte minden élelmiszerral viszünk be fehér cukrot, pedig a nyomelem- és vita-

mintartalma nulla. Cukortartalma azonban olyan nagy, hogy évente 1-2 kilogrammnál többet valóban nem lenne szabad fogyasztani belőle. (A cukorrépa cukortartalma 18 százalék, a finomított cukoré 95 százalék.)

Mit együnk helyette? Ha tenni akarunk egészségünk megőrzéséért vagy visszaszerzéséért, legelőször tudatosan (és lehetőleg „drasztikusan”) *csökkentsük a cukorbevittet*. Így néhány hét alatt visszaáll nyelvünk ízérzékelése a normális állapotra. Ezután minden édes ételt túlzottan édesnek fogunk találni, és már kevésbé fogjuk kívánni őket. Az édes íz iránti igényünket *friss és aszalt gyümölcsökkel* elégítsük ki. Hamarosan itt az eper, a cseresznye, a málna szezonja. Porcukor és tejszínhab nélkül együnk belőle annyit, amennyi csak jölesik! Az aszalt gyümölcsök beszerzésénél ügyeljünk arra, hogy lehetőleg ne kénezzet terméket vegyünk. Természetesen ki-ki próbálkozhat nyáron és ősszel az otthoni aszalással is.

A természetes gyümölcscukrok mellett a *méz* igen tápláló édesítőszer. Általánosan ismert a méz jótékony hatása az ember szervezetére, amit azonban csak hőhatás nélkül ér el. Ezért forró teába csurgatva, süteménybe sütve már inkább csak az édes íz dominál. Azonban nyers állapotban fogyasztva: müzlibe, kásákba, kenyérre kenve ne hiányozzon étlapunkról. Fontos, hogy kisgyermekeknek két éves kor alatt ne adjunk, mert allergizáló hatása lehet. Sajnos, mint mindent, amit ember alkot, ezt is el lehet rotálni. Igyekezzünk hőhatás nélkül kivont biomézet beszerezni.

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Bogdányi Mária
E-mail: ararat@lutheran.hu

Ma már nemcsak a cukorbetegnek élnék az *édesítőszerek* megannyi formájával (por, tableta, folyékony), hanem elterjedtek a fogyókúrázók, alakjukra vigyázók körében is. Sajnos sokan félreértelmezik használatukat, hiszen nem hizlal, nincs benne kalória. Mindenki olvasott már arról, hogy hol az egyiket, hol a másikat kiáltják ki rákkeltőnek. Mivel teljes mértékben szintetikus úton előállított szerekről van szó, melyeket a természetben nem találunk meg, bizonyosan egy sem mondható egészséges terméknek. Azonban van egy bizonyos napi maximum adagjuk, amelyet ha *nem egy napra, hanem mondjuk két-három hétre* értelmezzünk, akkor nem fogunk túl sokat fogyasztani belőlük. Az édesítőszert jól használva (az évi 1-2 kilogramm cukorfogyasztást alapul véve) a diabéteszes beteg sem fog állandóan édes íz után sóvárogni, és egészséges, kiegyensúlyozott táplálkozással jelentősen csökkentheti is a vércukorszintjét.

■ BOGDÁNYI MÁRIA

Ajánlott irodalom: William Dufty: *Cukor blues*. Kétezeregy Kiadó, 2002.

Anyák napi ünnepség Nagyváradon

Az ünnepre, amelyet a világ különböző országaiban rendszerint május első vagy második vasárnapján tartanak meg, erdélyi evangélikus egyházunkban rendszerint a hónap második vasárnapján kerül sor. Rogate vasárnapja és az édesanyák napja: e kettő együttesen azt jelenti, hogy imádkozzunk együtt az édesanyákért. Köszönjük meg Istennek édesanyánkat, nagymamánkat. Elismeréssel, hálával és köszönettel forduljunk feléjük, akik áldozatot hozva nevelnek minket, és maguk is imádkoznak érettünk.

A Nagyváradai Evangélikus Egyházközség anyák napi ünnepségén, május 2-án *Mátyás Attila* lelkész 1Kir 3,16–28 alapján hirdette Isten ígését, az igazi anyai szeretetet és áldozathozatalt emelve ki a történetből. Kitért arra is, hogy mennyire szomorúak a demográfiai mutatók a Kárpát-medencében, ahol

gyermekmillióit nem engedték megszületni az elmúlt évtizedekben.

A Nagyváradai Evangélikus Óvoda három csoportjának nyelvi és tartalmi szempontból egyaránt színes ünnepi műsora hatalmas tetszést aratott a jelen lévő nagyszülők, szülők, hozzátartozók és gyülekezeti tagok körében; a „közönység” kitörő tapssal nyilvánította ki köszönetét mind az apróságoknak, mind pedig az őket felkészítő pedagógusoknak. A kicsik versmondás és éneklés közben boldog pillantásokat vetettek oda, ahol az ünnepezt édesanya ült, és sugárzó arccal, a gyermeki szív tisztaságával mondták köszöntőjüket, csengő hangjukkal betöltve a templomot. „Minden évben van egy nap, amelyről sohasem feledkezünk meg, ez az anyák napja” – énekelték.

Az óvodások után a gyülekezet vallásórás csoportja is verses összeállítással köszöntötte az édesanyákat. Ezután a gyermekek virággal is kifejezhették érzelmeiket: minden, a templomban lévő édesanya kapott egy-egy szál babszárzást. Az istentisztelet végeztével az alkalom szeretetvendégséggel folytatódott az óvoda udvarán.

■ CSABAY ÁRPÁD

BÉRES Az egészséges emberért

Közeleg a vakáció

Egy hónap múlva itt a tanév vége. A gyerekek már visszaszámolnak, és egyre jobban várják az utolsó tanítási napot.

Hosszú volt a tanév. Akinek gyermeke van, az pontosan tudja, hogy a gyerekek egy-egy tanév során legalább annyit dolgoznak, mint a felnőtt. Korán reggel kelnek, iskolába indulnak. Nem ritka, hogy öt-hat órát ülnek végig a tanintézményekben. Ezután még ki-kisza-lad a hét minden napján a különféle különórákra: szolfézs-, zongora-, néptánc- és nyelvórák követik egymást a késő esti órákig. És mindezek után következhet otthon a másnapi lecke megírása...

Nem csoda, hogy a gyerekek év végére teljesen kimerülnek, és alig várják, hogy eljőjön a nyári szabadság, meghessenek a barátokkal táborozni vagy vidékre a nagyszülőkhöz nyaralni. Szükségük van a kikapcsolódásra, a testi-szellemi feltöltődésre. Azonban el-fordul, hogy mégsem élvezhetik a nyár

örömeit, mert pont a várva várt táborozás el-tt betegszenek meg.

Hogy miért? Egyszer a válasz. Nemcsak azért, mert vitamin- és ásványianyag-raktáiraik kiürültek a hosszú szitéli hónapok során, hanem a megterhelő feladatok, a mozgásszegény életmód miatt is. A gyermekek kiegyensúlyozott fejlődéséhez nélkülözhetetlenek a vitaminok, az ásványi anyagok és a nyomelemek. Ha tartósan a szükségesnél kevesebbhez jut hozzá a fejlődő szervezet, hiányállapot alakulhat ki különböző tünetekkel, mint például fáradékonyság, levertség, rossz közérzet, kimerültség, étvágytalanság, csökkent fizikai és szellemi teljesítmény; az ellenálló képesség csökkenése miatt pedig gyakoribbak lesznek a megbetegedések.

Mit tehetünk, hogy fel-tlen legyen gyermekeink számára a nyaralás? Az egészséges, kiegyensúlyozott étrend mellett erejük és energiájuk visszanye-

résében segítségükre lehet többek között egy olyan multivitamin-készítmény, mint az **Actival Kid**, melynek fogyasztása hozzájárul a fejlődő szervezet vitamin-, ásványi anyag- és nyomelemszükségletének biztosításához, ezáltal elősegíti a gyermekek egészséges és kiegyensúlyozott növekedését, valamint a megfelelő ellenálló képesség kialakulását.

Az **Actival Kid** szedése biztonságos, hiszen hatóanyag-tartalma az előírásnak megfelelő adagolás esetén egyik összetevő tekintetében sem haladja meg az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet által javasolt napi ajánlott bevittet, így ötféle finom ízével hasznos kiegészítője lehet a mindennapi étrendnek. Ráadásul az **Actival Kid** multivitamin cukorbetegnek is fogyaszthatják. A készítmény a fogszuvasodás megelőzése szempontjából előnyös édesítőszereket (xilít, szorbit, mannit) tartalmaz.

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

Orgonahangverseny Mohácson

Cantate vasárnapjának előestéjén felemelően szép alkalom volt templomunkban: új orgonánkon hangversenyt adott nekünk *Trajtler Gábor* művész úr.

Másfél órára a zene prédikált emberi szó helyett, s általa részünk volt örömben, bűnvallásban, hálaadásban és abban a csodában, hogy mire képes háromregiszteres, nagyszerűen megépített orgonánk. Természetesen mindezeket nem élhettük volna át, ha nem szakavatott kezek és lábak szóllaltatják meg magas művészi fokon és élő hittel. *Pachelbel, Buxtehude, Walter, J. S. Bach, Gárdonyi Zoltán, Kapi-Králik Jenő* és maga az előadó, *Trajtler Gábor* művei hangzottak el a nagy számban megjelent hallgatóság – egyben ökumenikus gyülekezet – öröme.

Trajtler Gábor lelkész, okleveles orgonaművész neve és kedves személyisége közismert egyházunkban. Huszonnégy évi lelkészi szolgálat után lett országos egyházzenei igazgató. Ennek keretében harminchét éven át vezette a kántorképzést Fóton, s tanított az Evangélikus Hittudományi Egyetemen egyházzénét. Orgonaművészi tevékenységében tizenhét szólóestet tartott a Zeneakadémia nagytermében, s több száz hangversenyt adott hazánkban különböző templomokban. Európa hét országában hangversenyezett. Éveken keresztül visszatérő vendége volt a frankfurti orgonapoknak. Negyvennégy megépült orgona tervezője. Ma is használt énekeskönyvünk szerkesztője. 1998 óta nyugdíjasként szolgál.

Hálások vagyunk Istennek érte, s mindannyiunk köszönetét tolmácsolja neki a csodálatos hangversenyért – melyet vastappsal fejeztünk be – volt tanítványa, egyben az est házigazdája:

NÉMETHNÉ TÓTH ILDIKÓ (*Mohács*)

Vaktáborhíradó

A Mevisz támogatásával már több mint tizenöt éve szervezünk táborokat látássérült fiatalok számára. Ezekbe azon fiatal sorstársainkat várjuk, akik ritkán mozdulnak ki szűkebb környezetükből, illetve jó társaságra, közösségi élményekre vágnak. Cé-lunk az, hogy táborainkban minél többen vegyenek részt, megismerve Isten ígését és erősödve a szeretet által. Táborainkkal abban is szeretnénk segíteni, hogy sorstársaink minél önállóbb életet élhessenek, új tapasztalatokra tegyenek szert.

Nagybörzsöny

Múlt év nyári táborunkat augusztusban a Börzsönybe szerveztük. Nagybörzsöny községben a helyi evangélikus gyülekezet vendégházában szálltunk meg, onnan szerveztük programjainkat. Ezek között szerepeltek túrák, kisebb kirándulások, múzeumlátogatások és sok közös játék is. A táborban tíz látássérült és tizenöt segítő vett részt.

Az első napon a szállás elfoglalása után rögtön elkezdtük az ismerkedést néhány közös játék segítségével. Az egész tábor folyamán sokat játszottunk: volt akadályverseny és esélykiegyenlítő játékok is – a táborozók nagy mulatságára.

A táborozás alatt több túrát is tettünk a környéken. Először ellátogattunk Visegrádra. Komppal keltünk át, illetve gyalog sétáltunk fel a fellegyárra. A hajókázás, a séta és a múzeum különböző tárgyai nagy élménynek bizonyultak a számunkra.

Az első túra után a környék felfedezése következett. Több rövidebb sétát tettünk a faluban. Meglátogattuk a helyi nevezetességeket: a román stílusú kis templomot, a vízimalmot, a bányásztemplomot és az evangélikus templomot, illetve utaztunk a kisvasúton is. A legnépszerűbb a programok közül az erdőben tett éjszakai túra volt. Lenyűgözők voltak az éjszakai erdő hangjai, és kellemes volt a séta a friss levegőn.

A táborban természetesen helyet kapott Isten ígéje is. Esti áhítataink során az ígék útján köszöntük meg napi élményeinket.

A tábor ideje alatt nagyon jól éreztük magunkat. Új ismeretségek és barátságok szövődtek, jobban megismertük egymást. Elmeséltük örömeinket, bánatainkat mindennapi életünk-ből, és a tábor vidámságával magunk mögött hagytuk a szürke hétköznapiakat. Mindannyian élményekkel gazdagon tértünk haza, és nagyon vártuk a következő találkozást.

Nagyveleg

Nagy örömünkre szolgált, hogy a nyári tábor után október 13–15-én ismét találkozhatunk a nagybörzsönyi táborozók többsége Nagyvelegre is el tudott jönni, sőt új résztvevőkkel is bővült háromnapos találkozó-nk. Szállásunk a nagyvelegi kastélyban volt, amely remek színteret biztosított számos tevékenységünk-höz.

Rendeztünk láthatatlan színházat, amely az Isten ígégén keresztül hozta közénk az összetartozás és az egymásba vetett bizalom élményét. Nem maradhatott el a szokásos séta sem: a falu környékén lévő kisebb dombok meghódítása volt a cél. Természetesen ismét sok játék és vidámság jellemezte a programot.

Táborainkhoz nyújtott segítségéért köszönettel tartozunk a Mevisznek és fáradhatatlan segítőinknek. Külön köszönettel tartozunk nagybörzsönyi és nagyvelegi lelkész testvérünknek, akik lehetővé tették, hogy táborainkat náluk tarthassuk meg.

Természetesen munkánk ezzel nem ért véget. Már tervezzük újabb táborainkat, illetve programjainkat, amelyekre minden látássérült sorstársunkat sok szeretettel várjuk. (Aki vezetőkütyuját is hozni szeretné, tegye bátran!) Nyári nagy táborunk időpontja és helyszíne: július 1–7., Nagyveleg. Legutóbbi otlétünk során nagyon megnyerte a tetszésünket ez a helyszín, rövidre szabott időnk miatt még nem merítettük ki a túrák és játékok tárházát, ezért visszatérünk ide. A későbbiekben szeretnénk új helyekre is eljutni, hogy minél több vidékkel ismerkedhessünk meg.

HACK JÁNOS táborszervező

HIRDETÉS

Meghívó

Wulfné Kinczler Zsuzsanna szeretettel meghívja Önt és kedves családját május 21-én 18 órára a cinkotai evangélikus templomba (1164 Budapest, Rózsalevél utca) arra a zenés istentiszteletre, mely egyben DLA-diplomahangversenye. Közreműködik az Evangélikus Hittudományi Egyetem énekkara, a Cinkotai Evangélikus Egyházközség énekkara, *Ecsedi Klára* (szoprán), *Pap Kinga Marjatta* (alt), *Johann Gyula* (tenor), *Csernyik Balázs* (basszus) és *Finta Gergely* (orgonakiséret). Az énekkarokat betanította és vezényli, a liturgikus tételekben közreműködik és orgonál: *W. Kinczler Zsuzsanna*.

A *porosz liturgiai reform és Felix Mendelssohn Bartholdy egyházzenei munkássága* című DLA-doktori disszertációjának nyilvános védésére május 22-én 15 órakor kerül sor a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem I. emeleti tanácstermében (1061 Budapest, Liszt Ferenc tér).

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

Az Ordass Lajos Baráti Kör legközelebbi összejövetelét május 24-én, csütörtökön 17 órai kezdettel tartja a kelenföldi gyülekezeti teremben (Budapest XI., Bocskai u. 10). Összejövetelünkön elhangzik Zászkaliczky Márton doktórandsusz előadása *Az Istennek kell inkább engedni – a világi hatalom a magyar reformátorok igehirdetésében* címen. Áhítatot tart Zsigmondy Árpád nyugalmazott lelkész. Szeretettel várjuk a baráti kör és a gyülekezetek tagjait, valamint az érdeklődőket.

A Magyar Örökség Díjjal kitüntetett Evangélium Színház bemutatja *Szabó Magda Szent Bertalan nappala* című történelmi játékát két részben. Történik 1794–95-ben Bécsben és Debrecenben. Rendező: Udvaros Béla. A helyszín: Szombathely, MMIK. Időpont: május 24., csütörtök 19 óra. Szervező: Honderű Asztaltársaság Egyesület. Helyárak: 2000 Ft, diák: 1200 Ft.

A Magyar Katolikus Rádió május 25-én 11.45-kor a *Musica Sacra* sorozat keretében közvetíti Trajtler Gábor előadását az evangélikus egyházzene kezdeteiről és Luther Márton zenei tevékenységéről.

Pünkösdi zenés áhítat lesz május 27-én, vasárnap 18 órakor a pestszentlőrinci evangélikus templomban (Budapest XVIII., Kossuth tér 3.). A műsorban részletek hangoznak el Telemann-, Bach-, Händel-, Mozart-, Tosti-darabokból és a Jézus Krisztus szupersztárból, valamint spirituálék és két megzenésített vers (Reményik: Pilátus és Hajnal Anna: Hajnal előtt) hallhatók majd Kákay István feldolgozásában. Közreműködik Szlúka Lília (ének), dr. Kertész Botond (fuvola), Széll Éva (orgona), a Poézis együttes és a Lőrinci Grádicsock énekkar. Igét hirdet Györi Gábor esperes. Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Sztehlo Gábor Gyermek- és Ifjúságsegítő Alapítvány kéri, hogy személyi jövedelemadója 1%-ával segítse árva fiatalok otthonteremtését, tanulását, krízishelyzetekben való támogatását. Alapítványunkat névadónk, *Sztehlo Gábor* hajdani neveltjei, munkatársai és tisztelői alapították 1991-ben. Adószámunk: 19663595-1-41. Alapítványunk közhasznú alapítvány.

Beszélgetés az egyházzenéről címmel hallható műsor május 20-án, vasárnap a **Bartók rádió** hullámhosszán. Az adásban az új evangélikus agendáról Hafenscher Károllyal beszélget Déri Balázs.

HÍRDETÉS

Látásélesítés – a mai magyar valóság két fiatal dokumentumfilmes műveiben

A Csillaghegy–Békásmegyeri Evangélikus Egyházközség szeretettel hívja híveit és barátait május 20-ára a békásmegyeri templomba (1038 Budapest, Mező u. 12.) az összegyülekezés napjára.

PROGRAM

• 10 órakor az istentiszteleten ifj. Fülöp Attila prédikál • 11.30-kor Szalay Péter: *Pa-noptikum* (20'), Litauszki János: *A mi kis rádióink* (55') • 12.45-kor közös ebéd a gyülekezeti teremben • 13.45-kor Szalay Péter: „Csúnya betegesség” (25'), Litauszki János: *Cérnaszálon* (52'), Szalay Péter: *Határeset* (32') • 16 órakor Báron György kritikus és Grunwalsky Ferenc rendező beszélget az alkotókkal • 17 órakor vecsernye, igét hirdet id. Fülöp Attila • 17.30-kor: Szalay Péter: *Figaró itt, Figaró ott* (25'), Litauszki János: *Szerencse, féll!* (49'), Szalay Péter: *Mai módi* (50')

Következő számunkban:

Az V. országos evangélikus találkozó részletes programtervezete

Evangélikus Élet

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból május 20-tól május 27-ig

VASÁRNAS	HÉTFO	KEDD	SZERDA
8.25 / Kossuth rádió Édes anyanyelvünk (5') 9.35 / Duna Tv Érintsd meg a napot – Kate hercegnő (ausztrál tévéfilm, 1988) (96') 9.50 / mtv Örömhír. A református egyház műsora (26') 10.15 / mtv Református ifjúsági műsor (10') 12.15 / Duna Tv Élő egyház (26') 13.05 / Kossuth rádió Névjegy. Gyurgyonovics Gyula juhász, fafaragó (50') 15.05 / Bartók rádió Beszélgetés az egyházzenéről Az új evangélikus agendáról Hafenscher Károllyal beszélget Déri Balázs. (60')	9.45 / PAX Életpéldák – Büttösi János portréja (49') 10.35 / Duna II. Autonómia Még mindig ültetek fákat – Dokumentumfilm édesapánkról (magyar dokumentumfilm, 2000) Mátis István evangélikus lelkész vall életútjáról, hitéről, írásairól. (66') 11.30 / Kossuth rádió Krúdy Gyula összegyűjtött művei A vörös postakocsi, 1. rész (30') 12.15 / RTL Klub A titkok kertje (angol–amerikai családi film, 1993) (95') 13.30 / Kossuth rádió Krisztus közöttünk! A görög katolikus egyház felőrája	13.15 / tv2 Arábiai Lawrence (angol kalandfilm, 1962) 2/1. rész (92') 13.30 / Kossuth rádió Tanúim lesztek! A római katolikus egyház felőrája 14.00 / Bartók rádió HangjátékTér Bethlen Miklós élete leírása magától. Papírra vetette 1708-tól 1710-ig osztrák vasban 1. rész (55') 20.20 / Duna Tv In memoriam Madaras József Ménesgazda (magyar játékfilm, 1978) (96') 21.30 / m2 Schwajda György: A csoda Komédia két részben. Közvetítés a József Attila Színház-ból, felvételről (93')	9.55 / m2 Az Árpád-kor templomai Somogyvár (15') 13.20 / tv2 Arábiai Lawrence (angol kalandfilm, 1962) 2/2. rész (111') 13.30 / Kossuth rádió „Tebenned bíztunk eleitől fogva...” A református egyház felőrája 14.10 / m2 Apátságok és kolostorok A kolostori élet kezdetei 44/6. rész (20') 20.20 / Duna Tv Kortárs görögök Halványuló fény (görög játékfilm, 2000) (96') 22.15 / Duna Tv A temetetlen halott (magyar játékfilm, 2004) (124')

CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAS
8.25 / Duna Tv Élő egyház (26') 14.55 / Duna Tv A világörökség kincsei. A zimbabwei romváros rejtélye (német ismeretterjesztő sorozat, 2001) (14') 14.15 / PAX Mit ér az ember, ha zenész-csillagász? Grandpierre Attila (40') 15.05 / Bartók rádió Muzsikáló délután 16.25 / Duna II. Autonómia A román fejedelem magyar festője – Barabás Miklós Bukarestben (magyar dokumentumfilm, 2003) (37') 21.35 / m2 Szakonyi Károly: Adáshiba Komédia két részben (103')	10.00 / PAX János-passió, 1. rész (52') 10.55 / Duna II. Autonómia Szeretem az embereket – Római találkozás Szőnyi Zsuzsával (magyar dokumentumfilm, 1996) (44') 14.20 / Duna II. Autonómia Mindentudás Egyeteme Gángó Gábor: Mi a nemzet? – A népek életéről és haláláról (71') 15.05 / PAX János-passió, 2. rész (54') 15.00 / Duna Tv Saint-Exupéry utolsó repülése (francia dokumentumfilm, 2000) (54') 20.00 / mtv Daniel Deronda (angol tévésorozat) 4/2. rész (52')	7.30 / Rádió C (FM 88,8) Evangélikus felóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében 11.30 / Duna Tv Csíksomlyói búcsú (2007) (130') 14.05 / Duna Tv Isten kezében Feltámadási menet (26') 17.30 / Duna II. Autonómia IV. pünkösdi hangversenysorozat – Kolozsvár, Farkas utcai református templom (zenei műsor, 2005) (28') 20.00 / Duna Tv Szent Ferenc (olasz tévéfilmsorozat, 2002) 2/1. rész (92') 22.15 / m2 Spiró György: Az imposztor Komédia három felvonásban	8.30 / Civil rádió Evangélikus felóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében 10.00 / mtv és m2 Pünkösdvasárnapi református istentisztelet Közvetítés Göncről (60') 11.25 / mtv Református ifjúsági műsor (5') 19.30 / Duna Tv Szent Ferenc (olasz tévéfilmsorozat, 2002) 2/2. rész (93') 20.03 / Petőfi rádió A lélek hangjai – Pünkösdi mel-léklet ünnepi gospelekből (57') 20.25 / mtv Ben Hur (amerikai film, 1959) 2/1. rész (104')

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Amennyivel magasabb az ég a földnél, annyival magasabbak az én utaim a ti utaitoknál és az én gondolataim a ti gondolataitoknál. Ézs 55,9 (1Pt 1,8; Jn 15,26–16,4; Ef 3,14–21; Zsolt 27) A távolságot le kell küzdeni! Őszinte kívánsága, napi feladata ez mindannyiunknak. Mégsem csupán a munkahelyre, az iskolába való eljutásról, napi kilométerek megtételéről van szó. Leküzdésre szorul az emberek közötti távolság is, a hamisságtól az igazsáig, a rossztól a jóig, a betegségtől az egészségig vezető út is. Jézus keresztye a távolságok leküzdésének színtere, hiszen ott megszűnt a messzeség Isten és ember, élet és halál, Isten szenvedése és az ember személyes szenvedése, Jézus büntelensége és a személyes bűn között. Ez ad erőt a hétköznapi mérföldkövek megtételéhez.

Hétfő

Az Úr szereti az igaz ítéletet. Zsolt 33,5 (Mt 5,6; Ez 11,14–20; Fil 2,12–18) Megmérettetés, vizsgáztatás, bizonyítás, állásinterjú... Sorolhatnám azokat a szavakat, amelyek nap mint nap feszültséget, sokak számára életet veszélyeztető stresszt jelentenek. Persze korábban is így volt ez – legyinthetnénk. Igen. Csak talán több emberben tudatosult, hogy személyes értéküket az Örökkévaló mindennél többre tartotta, hogy ő igent mondott életükre gyengeségeik, alkalmatlanságuk ellenére is. Istennek ez az igaz ítélete fölszabadító és megtartó erő akkor is, ha egy ember a másikat leminősíti vagy alkalmatlannak, fölöslegesnek tartja.

Kedd

Hasonló a mennyek országa a kereskedőhöz is, aki szép gyöngyöket keres. Amikor egy nagy értékű gyöngyre talál, elmegy, eladja mindenét, amije van, és megvásárolja azt. Mt 13,45–46 (1Krón 22,19a; Lk 21,12–19; Fil 2,19–30) Belső nyugalom, céltudatosság: szilárd és biztos alapokra helyezett élet. Nem fájdalommentes, nem szenvedés nélküli, nem anyagi gazdagságban tobzódó, bár ilyen is lehet. Am biztonságát és szilárdságát mégsem a körülötte lévő dolgok tökéletes minősége és a mellette levő emberek szervezetsége és ereje adja. Hanem egyedül az alap, Isten léte, amelyre tekintettel él, és amelyet életének elsődleges forrásaként tart számon. Az Isten léteben való hitbeli részesedés viszonylagossá teszi a világ által adható biztonságot és tökéletességet.

Szerda

Az Úr intését meg ne ved, és dorgálását meg ne utáld! Péld 3,11 (Jak 1,3; Lk 12,8–12; Fil 3,1–11) Hogyan int és dorgál az Isten? Most felsorolhatnánk néhány általánosságot, amelyre sokan rábólintanának – mégsem teszem. Ki-ki saját tapasztalatából tudja, miként in-tette és dorgálta meg őt az Isten. Miként figyelmeztette léte többletértékére, hogyan szabott új utat, hogy emelte fel tekintetét a földről az égbe, csalt ki szeméből egy-egy könnycseppet a Biblia ígéje, amikor megtapasztalta a feléje áradó kegyelmet belőle. Nem a hogyan a fontos, hanem az, hogy intésének és dorgálásának gyümölcsét – az átélt evangéliumot – emlékezetünkbe, lelkünkbe vessük örökre!

Csütörtök

A sokaság legnagyobb része az útra terítette felsőruháját, mások ágakat vagdaltak a fákról, és az útra szórták. Mt 21,8 (Zsolt 24,8; ApCsel 1,12–26; Fil 3,12–21) Kit és mit várunk messiásként életünkben? A sok pénzt, a testi kielégülést, a szellemi nagyságot, a tökéletes egészséget? Mi az, amiért reggeltől estig dolgozunk, küzdünk, és mindent megteszünk, hogy általa valamit elérjünk, vagy másoknak képesek legyünk megadni? Ki vagy mi elé terítjük felsőruhánkat? Sok-sok kérdés; érdemes most elcsendesedni, időt szánni a számvetésre...

Péntek

Keressétek az Urat mind, akik alázatosan éltek a földön, és teljesítitek a törvényt! Törekedjétek az igazságra, törekedjétek az alázatra! Zof 2,3 (Mt 6,33; Jn 19,25–27; Fil 4,1–9) Törekedjétek az igazságra és az alázatra! – figyelmeztet Zofóniás. A kettő szorosan összefügg: alázatra az képes, aki megismerte az igazságot, azt a paradox létet, amelyet Jézus élt a földön. Az igazság az, hogy gyengeségben az erő; az igazság az, hogy a halált legyőzte az élet; az igazság az, hogy a legnagyobb szabadság Isten szeretettel teljes szorításában élhető át. Alázatra pedig az képes, aki betelt Isten igazságával, s így nem marad hely életében az önteltségre.

Szombat

Az ember azt nézi, ami a szeme előtt van, de az Úr azt nézi, ami a szívben van. 1Sám 16,7c (Jak 3,14; Zak 4,1–14; Fil 4,10–23) Felületesség és felszínesség. Gyors és rövid képes információk – egyre többen csak azt nézik, ami közvetlenül a szemük előtt van. Az összefüggések meglatása, a helyzetelemzés és a tapasztalatok felsorakoztatása sokszor elmarad. Pedig mennyire lényeges, hogy egy ember életét összefüggésekben és a maga történetében lássuk meg, ne csupán egy röpké hír alapján alkossunk róla képet. Ha mégis így történik, akkor következik a „de”: „...az Úr azt nézi, ami a szívben van.” Nemcsak egynek a szívét látja, hanem mindenkiét. Létezik egy perspektíva, egy pont, ahonnan nézve tisztán és világosan látszik minden ember szívének a szándéka: a felületes, a megítélt, a bölcsé, a gyengéé, a makacsé, az igazé és a szelidé.

■ OROSZ GÁBOR VIKTOR

Szeretettel tájékoztatjuk gyülekezeteinket, hogy a húsvét ünnepe utáni hatodik vasárnap (május 20.) offertórium a misszió célját szolgálja.

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
EvÉlet on-line: www.evelet.hu
Hírdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195. Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vítális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sander.dobsonyi@lutheran.hu). Köhāti Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu). Vég helyi Antal – A vasárnap ígéje (antal.veg helyi@lutheran.hu). Tervező-szerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). Főmunkatárs: Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu).

Rovatvezetők: dr. Ecsedi Zsuzsanna – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio occumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Köhāti Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Vég helyi Antal – A vasárnap ígéje (antal.veg helyi@lutheran.hu).

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Szikra Lapnyomda Rt. Felelős vezető: Máthé Sándor vezérigazgató E-mail: szikra.kervigh@szikralapnyomda.hu

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön negyed évre 2340 Ft, fél évre 4680 Ft, egy évre 9360 Ft, szomszédos országba egy évre 31 900 Ft (123 euró), egyéb külföldi országba egy évre 37 200 Ft (143 euró).

Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsőjével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő delutáni lapzárta kor kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.